

Gmina Tyczyn

Nr 12 (558)
20.12.2015 - 30.01.2016 r.

Cena 1,50 zł

GŁOS TYCZYNA

PISMO SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Borek Stary

Hermanowa

Kielnarowa

Matysówka

Tyczyn

W numerze:

- Obchody Święta Patronalnego
- Jubileusz Środowiskowego Domu Samopomocy w Tyczynie
- Promocja albumu „Polskie kapliczki. Cúdna Hermanowa”
- LKS „Jar” Kielnarowa wśród laureatów ogólnopolskiego konkursu
- Dodatek na temat gospodarowania odpadami

*Radosnych Świąt Bożego Narodzenia,
odpoczynku w rodzinnym gronie, samych sukcesów
oraz spełnienia najskrytszych marzeń
w nadchodzącym Nowym 2016 Roku
Mieszkańcom Gminy Tyczyn życzą*

*Adam Skowroński
Przewodniczący Rady Miejskiej
w Tyczynie*

*Janusz Skotnicki
Burmistrz Tyczyna*

Burmistrz Tyczyna, Przewodniczący Rady Miejskiej w Tyczynie, Teresa Bober (kierownik USC w Tyczynie) na wspólnym zdjęciu z parami małżeńskimi, które otrzymały w tym roku Medal za Długoletnie Pożycie Małżeńskie

25 listopada

**— Święto Patronalne
Gminy Tyczyn**

Medal za Długoletnie Pożycie Małżeńskie jest polskim cywilnym odznaczeniem państwowym, ustanowionym jako nagroda dla osób, które przeżyły 50 lat w jednym związku małżeńskim. Medal nadawany jest przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej obywatelom polskim.

Włodarze
naszej Gminy
oraz ks. proboszcz
Marian Czenczek
na wspólnej
fotografii z osobami,
które otrzymały
Nagrodę Burmistrza
Tyczyna

Rok po wyborach

Minął rok, jeszcze nie ten kalendarzowy, ale rok od rozpoczęcia przeze mnie służby burmistrza naszej gminy. Skłania to do dokonania podsumowania minionego czasu, zastanowienia się nad tym, co z programu i planów zostało wykonane. Nie ma możliwości w tym miejscu omówienia wszystkich działań i inwestycji prowadzonych w roku, dlatego chciałbym się skupić na tym, co uważam za najważniejsze.

Na początek tematy nie inwestycyjne. Zaczę od rzeczy bardzo ważnej, która jeszcze rok temu budziła wielkie emocje, a dzisiaj dużo osób już o niej zapomniało. Chodzi o **opłaty adiacenckie** wprowadzone w naszej gminie w poprzedniej kadencji. Zgodnie z wcześniejszą zapowiedzią, na mój wniosek, przy całkowitym poparciu radnych, zostały one zlikwidowane. Nie musi się już nikt obawiać, że sama zgoda na wejście w teren z budową sieci wodnej czy kanalizacyjnej spowoduje naliczanie opłat. Nie ma ich i nie będzie.

Drugą ważną rzeczą, która zaowocuje w przyszłości, było zwiększenie udziału młodzieży w zarządzaniu gminą. Moja koncepcja zorganizowania rady młodych ludzi była nieco inna niż obecny jej efekt. Poszliśmy w kierunku zaproponowanym przez radnego **Tomasza Chlebka**, który opracował projekt funkcjonowania **Młodzieżowej Rady Gminy**, a Rada Miejska uchwaliła go w życie. Dzięki temu dziewięć osób wybranych spośród uczniów gimnazjum i szkoły średniej obraduje na wzór Rady Miejskiej, rozpatruje sprawy ważne dla młodzieży, wskazuje działania, które według nich należy wykonać, a w niedługiej przyszłości będzie się uczyła przydzielania niewielkich środków finansowych na różne projekty. Skład Młodzieżowej Rady Gminy będzie się zmieniał co roku, dzięki czemu grupa młodych ludzi włączonych w samorządność będzie się coraz bardziej poszerzać i mam nadzieję, że właśnie z niej „wyjdą” przyszli radni i burmistrzowie naszej gminy.

Istotną zmianą w funkcjonowaniu **Urzędu Miejskiego w Tyczynie** jest **wydlużenie czasu pracy w poniedziałki** do godziny 17-stej. Jest to początek ułatwień planowanych w Urzędzie dla mieszkańców. Teraz osoby pracujące mogą sprawy urzędowe załatwiać w tym dniu po godzinach swojej pracy.

Inną sprawą ułatwiającą życie mieszkańców jest deklarowane przeze mnie **przedłużenie czasu świecenia lamp**. Zapalają się one teraz o zmierzchu i nie ma już interwencji o to, że gminę ogarniają ciemności.

Wspomnę jeszcze o **konkursach na dyrektorów szkół**. W Kielnarowej i Matysówce pozostali dotychczasowi dyrektorzy, a w Tyczynie nastąpiła zmiana i stanowisko objęła pani **Zofia Międlar-Mruk**. Osobiście jestem bardzo zadowolony z wyniku konkursów w tych trzech szkołach.

W ciągu roku został również **zmieniony skład Rady Nadzorczej PGK „Eko-Strug”**, w której wcześniej były tylko osoby spoza gminy, a obecnie wszyscy jej członkowie są mieszkańcami naszej gminy i patrzą na działalność firmy również jako odbiorcy jej usług.

Kolej na kilka informacji o inwestycjach. Wszystkie z nich zostaną wyszczególnione i opisane po zakończeniu roku, a teraz chcę przedstawić tylko niektóre, ważniejsze.

Największą inwestycją kubaturową, która kosztowała prawie milion złotych, był remont **Domu Ludowego w Borku Starym**. Na początku roku Urząd Marszałkowski zaproponował wnioskodawcom, którzy znajdowali się na liście rezerwowej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, podjęcie ryzyka i zrealizowanie wnioskowanych inwestycji przy dużym prawdopodobieństwie otrzymania dofinansowania, jeżeli ministerstwo zgodzi się na zwiększenie środków na program oraz jeśli będą oszczędności poprzetargowe, a relacja między złotówką i euro się nie zmieni. Wątpliwości dużo, ale szkoda było przegapić okazję, dlatego nasza gmina podjęła się tego trudu. Trzeba było w dużej części zmienić zły projekt budowlany, uzupełnić go o brakujące projekty branżowe, przeprowadzić przetarg na wykonawcę i przy braku umowy o dofinansowanie, rozpocząć realizację inwestycji. Termin był bardzo krótki, bo wniosek o płatność ostateczną (a więc po zakończeniu inwestycji) musiał być złożony w Urzędzie Marszałkowskim do 30 czerwca. Umowa na dofinansowanie z PROW podpisana została na początku czerwca, a inwestycja zakończona w terminie.

Drugą inwestycją, na którą chcę zwrócić uwagę, była **wymiana całości parkietu wraz z podbudową na hali sportowej w gimnazjum w Tyczynie**. Od kilku lat toczył się proces z głównym wykonawcą tego obiektu o wymianę parkietu ze względu na wadliwe wykonanie rusztowania pod nim. Załamywały się deski parkietowe, co stanowiło niebezpieczeństwo dla korzystającej z hali młodzieży, a ciągłe łatanie zapadniętych desek było tylko chwilową naprawą usterek. Doszedłem do porozumienia z wykonawcą i w zamian za wycofanie żądań procesowych wykonawca dokonał całkowitej wymiany i podbudowy, i parkietu w hali. Tym razem prace były na każdym etapie nadzorowane przez naszego inspektora nadzoru. Na tę inwestycję (o wartości ponad 230 tys. zł) budżet gminy nie wydał ani złotych. W trakcie pertraktacji uzyskałem jeszcze pozostawienie całości desek z parkietu dla gminy. Część z nich już wykorzystano do wymiany parkietu na sali gimnastycznej w Szkole Podstawowej w Hermanowej, co było dodatkową inwestycją nie planowaną wcześniej w budżecie.

Pozostałe inwestycje i większe remonty jedynie wymienię. Były to:

- **budowa boiska** przy Szkole Podstawowej w Hermanowej,
- **dokończenie budowy remizy OSP** w Hermanowej,
- **budowa blaszanego garażu** dla OSP w Tyczynie,
- **remont dachu** zaplecza sportowego i **budowa trybun** w Borku Starym,
- **remont zaplecza kuchennego** w Szkole Podstawowej w Kielnarowej,
- wymiana **kotła co.** w Szkole Podstawowej w Tyczynie,
- **remont i wyposażenie kuchni** w Domu Ludowym w Matysówce,
- **remont korytarza i pomieszczeń** w Domu Ludowym w Kielnarowej,
- **wymiana kotłowni na gazową** w budynku socjalnym w Czerwonkach,
- kilkanaście innych, mniejszych remontów.

Do tego należy dołączyć **oddanie do użytku nowej siedziby PGK „Eko-Strug”**, za którą należy złożyć gratulację prezesowi **Zbigniewowi Możdżeniowi** i pracownikom.

Ciąg dalszy na stronie 4

Rok po wyborach - ciąg dalszy ze strony 3

Dokonany został również **zakup samochodu strażackiego** dla OSP w Borku Starym.

W ramach **inwestycji liniowych** najwięcej zadań realizowanych było w Kielnarowej i Tyczynie. Był to **wodociąg Kielnarowa-Zawodzie i Kielnarowa-Wólka, kanalizacja Kielnarowa-Zawodzie i Kielnarowa-Obszary** jako kontynuacja dużego projektu na całą wieś. W Tyczynie zrealizowane zostały: **wodociąg ul. Potoki, kanalizacja ul. Potoki i część ul. Mickiewicza**. W ramach projektu kanalizacji **dla Kielnarowej i Borku Starego podłączono kilkadziesiąt domów do istniejącej sieci**. Wykonane zostały projekty na budowę obejmującą po kilkanaście lub kilkadziesiąt budynków sieci kanalizacyjnej lub wodociągowej we wszystkich miejscowościach w gminie.

Uchwalony na 2015 rok budżet zakładał realizację odnowy lub budowy 10 dróg o łącznej długości 2,7 km. W tym roku został przeprowadzony wspólny przetarg dla wszystkich dróg, dzięki czemu osiągnęliśmy duże oszczędności. Aby wykorzystać stosunkowo niskie ceny za wykonywane drogi, zostały skierowane na ten cel dodatkowe środki z nadwyżki budżetowej. Udało się również pozyskać ponad 260 tys. zł na naprawę dróg zniszczonych w powodziach w ubiegłych latach. W sumie wartość wykonanych prac zwiększyła się o ponad 33%. Ostatecznie w tym roku wykonałmy w całej gminie **podbudowy i nakładki asfaltowe na 17 drogach o długości 4,4 km**. Oprócz tego wzdłuż drogi Kielnarowa-Matysówka **wyasfaltowane zostały pobocza** (po pół metra z każdej strony) **na długości 2,2 km**.

W zakresie **budowy chodników** najwięcej prac wykonanych zostało w Tyczynie przy drodze powiatowej na Królkę - 740 m chodnika. Krótsze odcinki, po ok. 100 m. wybudowane zostały w Borku Starym przy drodze wojewódzkiej (Zarząd Województwa przyznał na ten cel tylko 100 tys. zł) oraz dwa odcinki przy drogach powiatowych w Hermanowej. **Za chodniki przy drogach powiatowych duże podziękowania należą się Staroście Rzeszowskiemu Józefowi Jodłowskiemu i Przewodniczącemu Rady Powiatu Stanisławowi Obarze**. Chodniki zostały również wykonane pomiędzy szkołą i boiskiem sportowym: w Kielnarowej i Hermanowej.

Niektóre prace są jeszcze kontynuowane i kończone w grudniu. Świątecznym, estetycznym prezentem dla mieszkańców Tyczyna niech będzie studnia ustawiona w rynku, szczególnie dedykowana panom Ryszardowi Fornalowi i Tadeuszowi Dominie, którzy od lat zabiegali o jej uruchomienie.

Wszystkie widoczne efekty działań, wszystkie osiągnięcia mają dobry fundament jakim jest współpraca pomiędzy burmistrzem i Radą Miejską kierowaną przez Przewodniczącego **Adama Skowrońskiego**. Jeżeli występują odmienne poglądy na omawiane sprawy, to umiemy się pięknie różnić i nigdy nie doszło do żadnego konfliktu. Dziękuję wszystkim radnym i sołtysom za miniony rok. Podziękowania należą się również kierownikowi i pracownikom wszystkich szkół, Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury, który w tym roku zorganizował wiele wspaniałych imprez kulturalnych, Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej, Ośrodka Pomocy Społecznej i pracownikom Urzędu Miejskiego, bez których wysiłku tyle zadań nie można byłoby wykonać.

Rok był bardzo obfity w przeróżne działania, a przed nami jeszcze intensywniejsza praca. Na to, co się wydarzyło w minionym roku, osobiście mam tylko jedno podsumowanie - *Pan Bóg łaskaw*.

Przychodzi

(...)

*Za oknem chłód, szum zamieci
Północna gwiazdka, zmrok rozświeci
Płomień świeczek ciepło roznieci
Z pasterki, kolędy śpiew polecą.*

*Zapach, jodły toń
W dłoni biały opłatek
Mocniej uściśnięta czyjaś skroń,
najlepszych życzeń zadatek.*

*W śniegu bieli sennej
Odwiedziny turoni, kolędników
Ciągłości tradycji wiernej
do ładnych panien zalotników.*

*Pod obrusem sianko, stroik, świecidełka
Narodzone maleństwo
Przedstawienia przygotowanych jasełek
Przyszło dziecię zbawić Cię na świecie.
Andrzej Kalita*

***

Wraz z nadchodzącymi Świętami Bożego Narodzenia i Nowym Rokiem 2016 życzenia dla Pana Burmistrza Tyczyna, Pracowników Urzędu Miejskiego, dla Rady Miejskiej, Wszystkich mieszkańców Sołectwa Kielnarowa oraz Czytelników „Głosu Tyczyna” przekazują:

Sołtys i Rada Sołecka z Kielnarowej

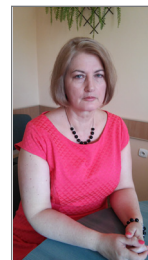
Rada Miejska uchwaliła

27 listopada br. odbyła się (druga nadzwyczajna) sesja Rady Miejskiej w Tyczynie. Radni podjęli uchwały w sprawach:

- **Zmiany uchwały budżetowej gminy Tyczyn na 2015 r.** Zmiana dotyczyła m.in. zwiększenia dochodów budżetu gminy w związku z otrzymaniem części rezerwy oświatowej subwencji ogólnej w kwocie 74 tys. 8 zł, które zostały przeznaczone na wynagrodzenia i pochodne w szkołach podstawowych i gimnazjum.

- **Zmiany uchwały Nr XIV/81/15 Rady Miejskiej w Tyczynie z dnia 13.11.2015 r.** w sprawie ustalenia trybu udzielania i rozliczania oraz trybu i zakresu kontroli prawidłowości pobrania i wykorzystywania dotacji udzielanych z budżetu Gminy Tyczyn dla publicznych przedszkoli, innych publicznych form wychowania przedszkolnego oraz publicznych szkół prowadzonych przez podmioty inne niż Gmina Tyczyn.

- Ustalenia trybu udzielania i rozliczania oraz trybu i zakresu kontroli prawidłowości pobrania i wykorzystywania dotacji udzielanych z budżetu Gminy Tyczyn dla

Rubrykę redaguje:

**DOROTA
MICHALAK**

- pracownik Urzędu
Miejskiego w Tyczynie,
inspektor ds. obsługi
Biura Rady Miejskiej

niepublicznych przedszkoli, innych niepublicznych form wychowania przedszkolnego oraz niepublicznych szkół.

Boże Narodzenie to czas radości z narodzenia Dzieciątka Jezus. Z tej okazji Czytelnikom „Głosu Tyczyna”, Współpracownikom oraz Kolporterom życzymy, aby chwile spędzone w gronie najbliższych miały w serdecznej atmosferze, a Nowy Rok przyniósł spełnienie wszystkich zamierzeń i planów.

Redakcja GT

Dyżur Przewodniczącego Rady Miejskiej Adama Skowrońskiego

odbywa się

w każdą **1. i 3. środę m-ca** w godz. **9.00-11.00** w Urzędzie Miejskim w Tyczynie, pok. 27 (I piętro).

Składałam serdeczne podziękowania za dotychczasową współpracę **Pracownikom Przychodni Rejonowej w Tyczynie** oraz wszystkim moim **Pacjentom**, z którymi miałam zaszczyt pracować przez ostatnie 10 lat.

Czas pracy z Państwem był dla mnie czasem zdobywania doświadczeń i nauką pokory wobec życia w chorobie. Dziękuję za okazaną życzliwość, wsparcie i zaufanie.

Od listopada bieżącego roku reprezentuję środowisko pielęgniarek i położnych jako **Przewodnicząca Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych w Rzeszowie**. Nadal jednak pracuję dla Państwa jako radna Rady Miejskiej w Tyczynie. Życzę radośnego przeżywania Świąt Bożego Narodzenia.

Anita Drażek

Pani **Danucie Stochła**

wyrazy żalu i współczucia z powodu śmierci

MAMY

składają: Dyrektor, Nauczyciele, Pracownicy i Młodzież Zespołu Szkół w Tyczynie

Panu **Jerzemu Bogdanowi**

wyrazy głębokiego współczucia z powodu śmierci

SIOSTRY

składają:

Dyrektor, Nauczyciele i Pracownicy Zespołu Szkół w Tyczynie

Fundusze Europejskie dla przedsiębiorców w latach 2014-2020 – część I

Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 stwarza podkarpackim przedsiębiorcom wiele możliwości pozyskania Funduszy Europejskich. Jednak, aby znaleźć interesującą formę dofinansowania, należy najpierw sprawdzić status przedsiębiorstwa i określić, czy prowadzona działalność stanowi mikro, małe, średnie lub duże przedsiębiorstwo. Niezwykle ważnym jest również wskazanie oczekiwanej kwoty dofinansowania, formy udzielanej pomocy, a także jej przeznaczenia oraz obszaru i branży, w której działa lub zamierza działać przedsiębiorstwo.

Obecna perspektywa finansowa w szczególności premiuje rozwój innowacji i prac badawczo-rozwojowych, dlatego duża pula środków przeznaczona została na promowanie działalności innowacyjnej oraz stymulowanie współpracy przedsiębiorstw z sektorem naukowym, a tym samym działalność badawczo-rozwojową prowadzoną przez oba te podmioty. O ile nie oznacza to, że tylko takie przedsiębiorstwa będą mogły liczyć na Fundusze z Programu Regionalnego, o tyle tego rodzaju działania będą pożądane, co znajdować będzie swój wyraz w kryteriach oceny projektów.

Działanie 1.4 RPO WP 2014-2020 zatytułowane „Wsparcie MŚP” przewiduje dwa warianty pozyskania dofinansowania: poddziałanie 1.4.1 – w ramach którego można otrzymać wsparcie bezzwrotne w postaci dotacji bezpośredniej, a także poddziałanie 1.4.2 – w ramach którego skorzystać będzie można z instrumentów finansowych, np. pożyczki na preferencyjnych warunkach.

Zgodnie z harmonogramem naborów wniosków na rok 2015 konkurs w ramach pierwszego z ww. działań ma mieć miejsce jeszcze w tym roku. Wsparcie obejmowało będzie rozwój/rozbudowę MŚP, w szczególności poprzez inwestycje w nowoczesne maszyny i urządzenia oraz sprzęt produkcyjny, w celu wprowadzenia na rynek nowych lub ulepszonych produktów lub usług. Uprawnione do ubiegania się o wsparcie będą mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) prowadzące działalność na rynku powyżej 12 m-cy (przez 12 m-cy należy rozumieć faktyczne prowadzenie działalności gospodarczej rozumianej jako uzyskiwanie przychodów z ww. działalności). Dodatkowe preferencje przewidziane są dla MŚP wdrażających rozwiązania będące wynikiem prowadzonych własnych prac B+R, w tym współfinansowanych w ramach RPO WP 2014-2020.

Mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa będą mogły liczyć na dofinansowanie rzędu 60-70 procent. Wymagany minimalny wkład własny przedsiębiorcy: 30-40 procent. Dla projektów, w których przewiduje się wprowadzenie nowego lub ulepszanego produktu/usługi minimalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu wyniesie 100 tys. zł, a maksymalna: 4 miliony zł.

Dla projektów, w których przewiduje się wprowadzenie nowego lub ulepszanego produktu/usługi, będącego wynikiem prowadzonych własnych prac B+R w tym współfinansowanych w ramach RPO WP 2014-2020 minimalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu wyniesie 100 tys. zł, a maksymalna aż 10 milionów zł.

Ciąg dalszy na stronie 6

Przy ocenie wniosku punktowane będą następujące kryteria:

- 1) projekt jest wynikiem prac B+R prowadzonych przez wnioskodawcę;
- 2) stopień innowacyjności produktu/usługi;
- 3) zgodność z regionalnymi inteligentnymi specjalizacjami (np. lotnictwo i kosmonautyka, jakość życia, informacja i telekomunikacja);
- 4) realizacja projektu na obszarach o niskim poziomie aktywności gospodarczej;
- 5) przyrost zatrudnienia w wyniku realizacji projektu;
- 6) udział w klastrach, stowarzyszeniach branżowych, izbie gospodarczej;
- 7) lokalizacja na obszarach wiejskich w powiatach, gdzie stopa bezrobocia jest wyższa od stopy bezrobocia dla województwa;
- 8) wkład własny wyższy od wymaganego.

Ogłoszenie o konkursie zamieszczone zostanie na stronie **www.rpo.podkarpackie.pl** w zakładce „Zobacz ogłoszenia i wyniki naborów wniosków”. Podmiotem odpowiedzialnym za nabór i ocenę wniosków będzie Departament Wspierania Przedsiębiorczości Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego.

Więcej informacji: **www.fundusze.podkarpackie.pl**.

**Szkoła Muzyczna AVmusic w Tyczynie,
Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury
im. Katarzyny Sobczyk w Tyczynie**

serdecznie zapraszają
na

**Koncert kołęd w wykonaniu
uczniów i nauczycieli
Szkoły Muzycznej AVmusic**

06.01.2016 (środa)

godz. 17.00

sala widowiskowa M-GOK w Tyczynie

ZUS Pytania do ZUS

Halina: Mam wnuka, który uczy się w liceum w Jarosławiu. Ostatnio odwiedził mnie, a w czasie rozmowy za-skoczył swoją wiedzą na temat emerytur. Twierdził, że dopiero jego emerytura będzie odzwierciedleniem jego zarobków, bo będzie związana ze zdefiniowaną składką. Poinformował mnie też, że moja emerytura to zdefinio-wane świadczenie. Podobno dowiedział się o tym w szko-le na „Lekcjach ZUS,” które odbywają się na zajęciach przedsiębiorczości. Na czym zatem polega różnica?

Pani wnuk powiedział prawdę. Z tego co mówi wyni-ka, że pobiera Pani emeryturę z tzw. starego systemu. Po reformie w 1999 r. w powszechnym systemie eme-rytalnym nastąpiło przejście od modelu zdefiniowanego świadczenia do modelu zdefiniowanej składki. W syste-mie zdefiniowanego świadczenia wysokość emerytury ustalona była w oparciu o określoną formułę, często jako procent ostatniego wynagrodzenia, pobieranego przez osobę przechodzącą na świadczenie, w zależno-ści od wieku oraz stażu emerytalnego. W nowym syste-mie, tzw. zdefiniowanej składki, sposób wyliczenia świadczenia jest mniej skomplikowany. Bardziej jest związany z samą wysokością zarobków niż we wcze-śniej obowiązującym modelu. Wysokość emerytury z nowego systemu zależy od sumy zgromadzonych składek. Ustala się ją poprzez podzielenie zgromadzo-nej na koncie ubezpieczonego kwoty składek na ubez-pieczenie emerytalne (z uwzględnieniem ich waloryza-cji) przez dalsze średnie trwanie życia.

Uczniowie szkół średnich, które przystąpiły do Projektu Edu-kacyjnego „Lek-cje ZUS”, na lek-cjach przedsię-biorczości reali-zują cztery te-maty związane z tematyką ubezpieczeń społecznych: 1. Świadomy zawsze ubezpieczony, 2. Płacisz i masz, czyli co Ci się należy, kiedy płacisz składki, 3. Emerytu-ra – Twoja przyszłość w Twoich rękach, 4. E-ZUS, czyli firma pod ręką.

Zainteresowane szkoły do wzięcia udziału w projek-cie zapraszam na stronę internetową **www.zus.pl/edukacja**.

Godziny pracy Urzędu Miejskiego w Tyczynie

- Poniedziałek 7.30 - 17.00
- Wtorek – Czwartek 7.30 - 15.30
- Piątek 7.30 - 14.00

24 grudnia br. (Wigilia) Urząd Miejski w Ty-czynie, zgodnie z zarządzeniem burmistrza, będzie nieczynny.

Zarząd Osiedla w Tyczynie składa serdeczne po-dziękowania właścicielom Spółki WOKWEN panom **Mieczysławowi Klimeckiemu i Zbigniewowi Ciołkowi** za zaangażowanie i pomoc finansową w wykonaniu części ogrodzenia parku od strony wschodniej.

Za Zarząd Jan Napora

BARBARA POPOWICZ - pracownik UM w Tyczynie

Gospodarowanie odpadami

W wyniku rozstrzygnięcia przetargu na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych od **1.01.2016** do **31.12.2016** odpady komunalne od mieszkańców gminy Tyczyn odbierać będzie **Firma TRANS-FORMERS KARPATIA Sp. z o.o. Tel. (17)- 863-45-18**, która dostarczy mieszkańcom gminy harmonogram wywozu odpadów na 2016 r. oraz kody kreskowe.

Do obowiązków mieszkańca nadal należy wyposażenie nieruchomości w pojemniki lub worki służące do zbierania odpadów komunalnych (zmieszanych i zbieranych selektywnie) oraz utrzymywania ich w należyłym stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym.

Zasady segregacji i kolorystyka worków nie ulegają zmianie. Worki można zakupić w dowolnym sklepie oferującym tego typu artykuły (mogą być to worki bez logo firmy lub dowolnej firmy odbierającej odpady komunalne). Niezależnie od tego Firma TRANS-FORMERS KARPATIA dostarczy worki na odpady do sklepów na terenie gminy.

Odpady komunalne można oddawać w worku/pojemniku o odpowiedniej kolorystyce (która obowiązuje w gminie Tyczyn) o minimalnej pojemności 60 litrów i oznaczone kodem kreskowym.

Szczegóły dotyczące zbiórki odpadów znajdują się na stronie internetowej urzędu: www.tyczyn.pl – w zakładce: nowy system gospodarowania odpadami, a także w Biuletynie Informacji Publicznej (BIP).

ANNA GAC - pracownik UM w Tyczynie

Opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi

Informujemy, że w roku 2016 wysokości stawek opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi pozostają na tym samym poziomie co w roku ubiegłym, tj.:

- **5 zł** za osobę miesięcznie za odpady segregowane,
- **10 zł** za osobę miesięcznie za odpady niesegregowane.

Podobnie jak w roku poprzednim do każdego właściciela nieruchomości (osoby składającej deklarację) zostanie wysłana listownie informacja o wysokości opłaty wraz z numerem indywidualnego rachunku bankowego, na który należy dokonywać kwartalnych płatności.

Terminy płatności za gospodarowanie odpadami komunalnymi w 2016 roku są następujące:

I kwartał 2016 r. – do 15 marca 2016 r.

II kwartał 2016 r. – do 15 czerwca 2016 r.

III kwartał 2016 r. – do 15 września 2016 r.

IV kwartał 2016 r. – do 15 grudnia 2016 r.

Numer 1.

„Głosu Tyczyna”
ukaze się z datą
31.01.2016 r.

Teksty można przysyłać do **18 stycznia 2016 r.** e-mailem na adres redakcji: glostyczyna@tyczyn.pl lub składać osobiście w siedzibie redakcji: **Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna, ul. Mickiewicza 1, 36-020 Tyczyn, tel. (17) 22-19-410**, w godz. pracy biblioteki lub w **Urzędzie Miejskim w Tyczynie, ul. Rynek 18, pok. 24 (I p.).**

KALENDARZ WYWOZU ODPADÓW W STYCZNIU 2016 r.

MIASTO TYCZYN I

Ulice: **Asnyka, Kilińskiego, Kopernika, Kościuszki, Kręta, Lasek, Leśna, Łany, Mickiewicza, Mokra Strona, Partyzantów, Podwale, Połna, Rynek, Szopena, Św. Katarzyny, Wyzwolenia, Zagrody.**

Odbiór odpadów w **poniedziałki**:

- Zmieszane odpady komunalne, popiół i żužel:

4 i 18 stycznia.

- Tworzywa sztuczne, metale, opakowania wielomateriałowe, makulatura, szkło, odpady ulegające biodegradacji: **4 stycznia.**

MIASTO TYCZYN II

Ulice: **Cicha, Grunwaldzka, Kameliowa, K. Wielkiego, Konopnickiej, Ks. Betańskiego, Kwiatowa, Laurowa, Ogrodowa, Orkana, Orzeszkowej, Parkowa, Pileckich, Plac Wolności, Potoki, Przesmyk, Pułanek, Sadowa, Sienkiewicza, Słoneczna, Słowackiego, Sportowa, Stawowa, Św. Krzyża, Tycznera, Wodzickich.**

Odbiór odpadów w **poniedziałki**:

- Zmieszane odpady komunalne, popiół i żužel:

11 i 25 stycznia.

- Tworzywa sztuczne, metale, opakowania wielomateriałowe, makulatura, szkło, odpady ulegające biodegradacji: **11 stycznia.**

KIELNAROWA

Odbiór odpadów w **soboty i piątki**:

- Zmieszane odpady komunalne, popiół i żužel:

2, 15 i 29 stycznia.

- Tworzywa sztuczne, metale, opakowania wielomateriałowe, makulatura, szkło, odpady ulegające biodegradacji: **15 stycznia.**

MATYSÓWKA

Odbiór odpadów w **soboty i piątki**:

- Zmieszane odpady komunalne, popiół i żužel:

9 i 22 stycznia.

- Tworzywa sztuczne, metale, opakowania wielomateriałowe, makulatura, szkło, odpady ulegające biodegradacji: **9 stycznia.**

HERMANOWA

Odbiór odpadów we **wtorki**:

- Zmieszane odpady komunalne, popiół i żužel:

5 i 19 stycznia.

- Tworzywa sztuczne, metale, opakowania wielomateriałowe, makulatura, szkło, odpady ulegające biodegradacji: **5 stycznia.**

BOREK STARY

Odbiór odpadów we **wtorki**:

- Zmieszane odpady komunalne, popiół i żužel:

12 i 26 stycznia.

- Tworzywa sztuczne, metale, opakowania wielomateriałowe, makulatura, szkło, odpady ulegające biodegradacji: **12 stycznia.**

ALICJA KUSTRA - red. naczelna GT

Święto Patronalne Gminy Tyczyn

25 listopada swoje święto obchodzą wszystkie Katarzyny. Dla mieszkańców Tyczyna imię to od wielu lat jest szczególnie ważne, bo św. Katarzyna Aleksandryjska jest patronką tyczyńskiej świątyni, a od roku 1998 patronuje także naszej Gminie.

Pierwsza część uroczystości z okazji Święta Patronalnego Gminy Tyczyn odbyła się w Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury w Tyczynie. Tradycją stało się, że podczas święta naszej patronki szanowni Jubilaci z Gminy Tyczyn otrzymują Medal za Długoletnie Pożycie Mażeńskie przyznawany przez Prezydenta Rzeczypospolitej.

W tym wyjątkowym dniu Jubilatów towarzyszył władze samorządowe na czele z Burmistrzem Tyczyna **Januszem Skotnickim** i Przewodniczącym Rady Miejskiej w Tyczynie **Adamem Skowrońskim**.

Burmistrz Tyczyna – pełniący rolę gospodarza – szczególnie gorąco powitał pary małżeńskie, które w tym roku obchodziły jubileusz 60-lecia i 50-lecia małżeństwa: *Cieszę się bardzo, że zechcieliście Państwo spędzić wspólnie z nami dzisiejszy wieczór, by spojrzeć razem na minione lata i podzielić się refleksjami. Niestety, nie każdemu jest dane raz jeszcze wrócić pamięcią do pięknej i wzruszającej chwili zawarcia związku małżeńskiego* – powiedział do Jubilatów. Następnie z rąk Przewodniczącego Rady Miejskiej, Burmistrza Tyczyna oraz pań: **Teresy Bober** (kierownik USC w Tyczynie) i **Barbary Grzebyk** Jubilaci otrzymali medale, pamiątkowe, dyplomy i kwiaty. W tym szczególnym dniu nie zabrakło też gorących życzeń jeszcze wielu wspólnie spędzonych lat.

W tym roku **Medale za Długoletnie Pożycie Mażeńskie** otrzymali:

Bolesława i Gustaw Krztoniowie
Kazimiera i Bronisław Kmiotkowie
Józefa i Augustyn Fuglewiczowie
Krystyna i Tadeusz Borowcowie
Helena i Tadeusz Ziębowie
Teodozja i Roman Hadałowice
Maria i Roman Chruszczowie
Maria i Kazimierz Ciupakowie
Helena i Edward Dziepakowie
Antonina i Roman Kosibowie
Franciszka i Aleksander Słowikowie

Uczestnicy uroczystości z okazji Święta Patronalnego
Fot. D. Drozd

Tradycją stało się, że w dniu 25 listopada wręczane są także **Nagrody Burmistrza Tyczyna** osobom, które aktywnie działają na rzecz społeczności lokalnej. W tym roku otrzymali je:

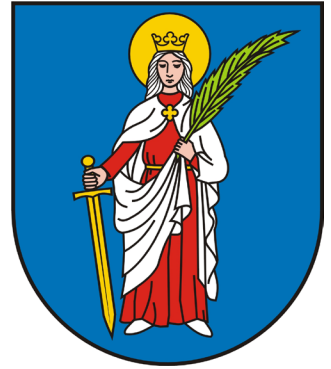
Barbara Stempniowska – nauczyciel w SP w Tyczynie (edukacja wczesnoszkolna). Nagrodę otrzymała za działalność w Towarzystwie Miłośników Ziemi Tyczyńskiej oraz w Szkolnym Kole Caritas.

Agata Domino – nauczyciel matematyki w SP w Tyczynie. Nagrodę otrzymała za działalność w Szkolnym Kole Caritas oraz organizację koncertów charytatywnych Dzieci Dzieciom.

Zofia Matys – dyrektor M-GOK w Tyczynie. Nagrodę otrzymała za działalność w dziedzinie kultury i promocję Gminy Tyczyn.

Ks. Bogdan Tęcza – wikariusz w tyczyńskiej parafii, katecheta w SP w Tyczynie. Nagrodę otrzymał za pracę z tyczyńskimi „Orlątami” i „Strzelcami”.

W tym szczególnym dniu nie mogło zabraknąć rozmów w miłej atmosferze, tortu, wspólnych zdjęć, a także Stu lat wspólnie odśpiewanych z **Rzeszowską Kapelą Podwórkową Cianto**, która swoim występem bawiła zaproszonych gości.

Uroczystości z okazji Święta Patronalnego zakończyły się mszą św. w tyczyńskim kościele. Fot. D. Drozd

Imprezą towarzyszącą była wystawa prac uczniów szkół podstawowych z naszej Gminy poświęcona św. Katarzynie. Jej organizatorami były Szkoła Podstawowa w Tyczynie i Towarzystwo Miłośników Ziemi Tyczyńskiej.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Tyczynie ma już 10 lat

W dniu 26.11 br. w Centrum Turystyki i Rekreacji WSiR w Kielnarowej odbył się jubileusz 10-lecia Środowiskowego Domu Samopomocy w Tyczynie. Wśród zaproszonych gości byli m.in. burmistrz **Janusz Skotnicki**, sekretarz **Jadwiga Kłos**, dyrektor Wydziału Polityki Społecznej Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie **Dariusz Tracz**, dyrektor Caritas Diecezji Rzeszowskiej **ks. Stanisław Słowik**, wicemarszałek **Stanisław Kruczek**, dyrektor PFRON **Maciej Szymański**, dyrektor PCPR **Agnieszka Gabrowska**, **ks. proboszcz Marian Czenczek**, wójt Gminy Lubenia **Adam Skoczylas**, **Bogumiła Dynda** – inicjatorka ośrodka, rodzice, uczestnicy, zaproszone ŚDS-y z województwa podkarpackiego oraz przyjaciele ośrodka wspierający jego działalność.

Po oficjalnym powitaniu zaproszonych gości przez panią kierownik ŚDS **Annę Kaczor** odbył się krótki program artystyczny pt. **„Kochaj świat, kochaj życie”** przygotowany w ramach terapii przez uczestników, pod czujnym okiem terapeutki **Anny Siłka**. Program artystyczny wywołał wiele emocji: od śmiechu i gromkich braw po łzy wzruszenia.

Następnie pani kierownik złożyła podziękowania za dobrą współpracę i wsparcie tym wszystkim, którzy przyczynili się do rozwoju ŚDS w Tyczynie i wręczyła drobne upominki. W trakcie podziękowań wyświetlono prezentację pt. **„Historia ŚDS na przełomie 10-ciu lat”**. Wiele osób związanych z placówką wzruszyło się wspominając wspólnie spędzone chwile. Miłym zaskoczeniem były podziękowania złożone przez uczestni-

ków dla całej kadry ośrodka. Każdy z pracowników otrzymał różę jako wyraz wdzięczności. Po podziękowaniach wszyscy zostali zaproszeni na uroczysty obiad, tort, szampana oraz zabawę integracyjną.

Jubileusz 10-lecia był bardzo ważną chwilą dla nas wszystkich. To okazja do wspomnień, które - choć minione - pozostają w naszej pamięci... To poniekąd egzamin z pełnionej służby społecznej - wspierania osób sprawnych inaczej. Czas, który upłynął, pozwolił ocenić przydatność Środowiskowego Domu Samopomocy.

W ciągu dziesięciu lat działalności ośrodek przechodził modernizację z uwagi na zmieniające się wymogi i standardy. Zmieniały się również sposoby pracy z uczestnikami. Głównym celem stało się przystosowanie uczestników do samodzielności w jak największym stopniu. Ośrodek spełnia również rolę miejsca spotkań dla uczestników. To właśnie w naszym Domu gromadzą się ludzie, którzy szukają zrozumienia i akceptacji. Tu nawiązują się nowe przyjaźnie, a nawet miłości. Placówka umożliwia skorzystanie z pomocy m.in. psychologa, fizjoterapeuty, pielęgniarki. Zespołowo udało się zrealizować wiele ciekawych przedsięwzięć, takich jak: wycieczki, pikniki, sztuki teatralne, widowiska, warsztaty rękodzielnicze, kursy, szkolenia, zawody sportowe, wystawy. Zdobyliśmy mnóstwo doświadczeń, które wzbogaciły nasze życie i pozwoliły odkryć, że ma ono wiele barw. W ciągu tych dziesięciu lat sześciu uczestników zmobilizowano do podjęcia pracy zarobkowej. Dużym sukcesem jest też wydanie kalendarza, na którym ukazujemy naszych uczestników ludzi, którzy

też chcą być zauważeni i docenieni, a może nawet wyróżnieni w tych zabieganych czasach. Chcemy, by Środowiskowy Dom Samopomocy w Tyczynie dawał każdemu uczestnikowi szansę na bycie szczęśliwym człowiekiem, a pracownikom satysfakcję z dobrze pełnionej misji.

Nie wszyscy zdają sobie sprawę, że tak naprawdę w życiu codziennym ludzie pełnosprawni i osoby z niepełnosprawnością - chociaż żyją razem, często żyją obok. Człowiek z niepełnosprawnością zwykle robi to samo co wszyscy, chociaż nie zawsze w ten sam sposób co większość. Wszyscy chcielibyśmy być zdrowi, sprawni i piękni, niestety życie pisze różne scenariusze. Dlatego pozwól sobie przytoczyć słowa piosenki **Sylwii Grzeszczak: „Cieszymy się z małych rzeczy, bo wzór na szczęście w nich zapisany jest”**. Codzienne małe radości dają nam siłę i zapał do pracy oraz coś, dla czego warto żyć. Jestem przekonana, że to co najlepsze i najpiękniejsze, jest jeszcze przed nami.

***

Dziękujemy wszystkim, którzy przyczynili się do zorganizowania tej uroczystości, za pracę i trud włożony w jej przygotowania. Dziękujemy Szanownym Gościom za życzenia i prezenty. Dziękujemy **Robertowi Podwyższyńskiemu** za sesję zdjęciową do kalendarza oraz **Beacie Mendoń** i **Iwonie Prędkiej** za przygotowanie naszych uczestników do zdjęć. Sobie życzymy odważnych i innowacyjnych pomysłów na dalszy rozwój oraz wielu sukcesów. Oby każdy rok przynosił pomyślną realizację założonych celów i satysfakcję z ich osiągnięcia.

Anna Kaczor

ZOFIA MIĘDLAR-MRUK - dyr SP w Tyczynie

Święto Patrona Szkoły Podstawowej w Tyczynie

*Pierwszym obowiązkiem człowieka jest pracować.
Tylko przez pracę staje się obywatelem użytecznym.*
S. Staszic

4 grudnia br. w Szkole Podstawowej im. Stanisława Staszica w Tyczynie odbyły się uroczystości obchodów Święta Patrona Szkoły Stanisława Staszica. O takim wyborze terminu święta szkoły zdecydowały daty kilku wydarzeń z przeszłości, m.in. urodzin Stanisława Staszica, oddania do użytku budynku szkoły oraz uroczystego otwarcia kompleksu boisk Orlik.

Uroczystość rozpoczęła się mszą św. w kościele parafialnym, którą odprawił **ks. proboszcz Marian Czenczek**. Po wspólnej modlitwie zaproszeni goście, nauczyciele oraz młodzież szkolna pod opieką wychowawców klas udali się do budynku szkoły na główną część obchodów.

W tym dniu swoją obecnością zaszczytili nas m.in. zastępca burmistrza i sekretarz Urzędu Miejskiego **Jaśdżwiga Kłos**, przewodniczący Rady Miejskiej **Adam Skowroński**, proboszcz parafii **ks. Marian Czenczek**, dyrektorzy szkół z terenu gminy Tyczyn: **Lidia Kupiszewska**, **Renata Prokop**, **Lucjan Osiadły** i **Wacław Warda**, prezes Towarzystwa Miłośników Ziemi Tyczyńskiej **Zofia Domino**, wiceprezes TMZT i wieloletni dyrektor Szkoły Podstawowej w Tyczynie **Elżbieta Baran**, przedstawicielka Zarządu Rady Osiedla **Teresa Bednarz**, przewodniczący Rady Rodziców **Jacek Surówka** oraz zastępca przewodniczącego Rady Rodziców **Janusz Rykowski**.

Uroczystość zgromadziła również rodziców, emerytowanych nauczycieli i całą społeczność uczniowską naszej szkoły, których serdecznie powitały dyrektor **Zofia Międlar-Mruk** oraz wicedyrektor **Halina Drażek** i zaprosiły do obejrzenia programu artystycznego pt. *Patron Szkoły – Stanisław Staszic*.

Zaprezentowana część artystyczna stanowiła połączenie montażu słowno-muzycznego, inscenizacji oraz tańca i przeniosła widzów w czasy polskiego oświecenia, okresu niezwykle burzliwego ruchu umysłowego oraz gwałtownego poszukiwania dróg naprawy i odnowy chylącej się ku upadkowi Rzeczypospolitej. W czasy, kiedy żył i tworzył patron szkoły S. Staszic, którego mottem życiowym stały się słowa „być narodowi użytecznym”, a który w jednym ze swoich dzieł pisał: „Pierwszym obowiązkiem człowieka jest pracować. Tylko przez pracę staje się obywatelem użytecznym”. Całość występu zwieńczył pięknie i dostojnie wykonany przez młodzież polonez.

Po prezentacji nastąpiło rozstrzygnięcie Gminnego Konkursu „Święta Katarzyna patronką Gminy i Tyczyna”, którego współorganizatorem było TMZT, oraz szkolnych konkursów „Mapa Tyczyna” i „Patron Szkoły – Stanisław Staszic”.

**24. finał Wielkiej Orkiestry
Świątecznej Pomocy
10 stycznia 2016 r.
godz. 9.00-20.00**

W programie:

- otwarty turniej siatkówki (gimnazjum w Tyczynie),
- pokaz barmański w wykonaniu **Flair of Masters**,
- występ uczestników programu „Mam talent”: **Matheusza Leniarta** i **Marcina Dudycza**,
- **Dzień Dawców Szpiku Kostnego** realizowany przez fundację DKMS Polska,
- przejazd samochodów rajdowych,
- występy dziecięcych zespołów artystycznych,

Szczegółowe informacje na plakatach.

Organizatorzy:

Młodzieżowe Centrum Współpracy
Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Tyczynie

Burmistrz Tyczyna
Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury
im. K. Sobczyk w Tyczynie

Stowarzyszenie Rodzin Katolickich Diecezji Rzeszowskiej
Parafia p.w. Św. Trójcy i Św. Katarzyny w Tyczynie

zapraszają na

XI Przegląd Kolędowy w Tyczynie

„Pójdźmy wszyscy do stajenki...”

31 stycznia 2016 (niedziela)

W programie:

godz. 16.00 – uroczysta Msza Św. z udziałem chórów
w Kościele Parafialnym p.w. Św. Trójcy
i Św. Katarzyny w Tyczynie

godz. 17.15 – koncert kolędowy w Miejsko-Gminnym
Ośrodku Kultury im. K. Sobczyk w Tyczynie

Sala widowiskowa M-GOK w Tyczynie

Życzenia zdrowych i pogodnych Świąt Bożego Narodzenia, pomyślności w Nowym Roku, a także miłych chwil w gronie rodziny wszystkim Sympatykom składają:

**Dyrektor M-GOK
w Tyczynie
wraz z Pracownikami**

Cudne kapliczki z Hermanowej

Promocja albumu

6 grudnia br. w Domu Ludowym w Hermanowej miała miejsce promocja albumu poświęconego obiektom małej architektury sakralnej: kapliczkom i krzyżom znajdującym się na terenie Hermanowej. Wydawnictwo noszące tytuł „**Polskie kapliczki. Cudna Hermanowa**” jest kolejną publikacją przedstawiającą kulturowe dziedzictwo Gminy Tyczyn. W imieniu organizatorów, tj. **Parafialnego Koła Stowarzyszenia Rodzin Katolickich w Hermanowej oraz Domu Ludowego w Hermanowej**, spotkanie poprowadziła **Zofia Domino** - prezes Towarzystwa Miłośników Ziemi Tyczyńskiej.

Na wstępie powitała ona zaproszonych gości, a wśród nich Burmistrza Tyczyna **Janusza Skotnickiego**, Przewodniczącego Rady Miejskiej w Tyczynie **Adama Skowrońskiego**, radnych wsi Hermanowa, posła **Kazimierza Gołojucha**, proboszczów: **Mariana Czenczka** i **Wiesława Bednarza**. Szczególnie gorąco Z. Domino powitała wszystkie osoby, dzięki którym powstała publikacja, m.in.: **Krystynę Kotowicz** - inicjatorkę powstania albumu, **Mirosława Pieprzyka**, **Kazimierza Szczepańskiego** oraz **Annę Baran**.

Po powitaniu **ks. dr Marian Czenczek**, proboszcz z Tyczyna, wygłosił prelekcję pt. „**Znaczenie kapliczek w naszym życiu religijnym**”. W swoim wystąpieniu podkreślił on, że kapliczki ubogacając liturgię kościelną, są „kawałkiem nieba na ziemi” i symbolem tego, co nosimy w sercu.

Po prelekcji księdza proboszcza, Zofia Domino podkreśliła szczególny wkład Krystyny Kotowicz w powstanie albumu. Przypomniała o tym, że już 15 lat temu zbierała ona informacje o hermanowskich kapliczkach, marząc, że kiedyś powstanie o nich książka. Prowadząca spotkanie wspomniała też o zasługach byłego burmistrza Kazimierza Szczepańskiego, który dbał o gminne kapliczki, a niektóre dzięki jego staraniom zostały odrestaurowane.

W dalszej części spotkania K. Kotowicz przybliżyła obecnym, w jaki sposób powstawał album. Podkreśliła, że cieszy się, iż jego wydanie sfinalizowane zostało 30 lat po powstaniu parafii w Hermanowej i 20 lat po poświęceniu Stuzianki. Następnie podziękowała

proboszczowi z Hermanowej za to, że w 2011 r. zlecił jej inwentaryzację małych obiektów sakralnych, dzięki czemu był prawie gotowy materiał na wydawnictwo, a **burmistrzowi Januszowi Skotnickiemu** za wkład w sfinansowanie albumu. Pani Krystyna przybliżyła zamysł, koncepcję albumu, przedstawiła statystyki i klasyfikacje dotyczące kapliczek. Podkreśliła, jak ważną rolę w powstaniu albumu odegrali: A. Baran, K. Szczepański, M. Pieprzyk.

Następnie **Dorota Ząbek**, kierownik DL w Hermanowej, skromnymi upominkami w postaci kwiatów podziękowała wszystkim, którzy przyczynili się do powstania wydawnictwa. Po niej głos zabrał Mirosław Pieprzyk - autor większości zdjęć i projektu graficznego promowanego albumu. Pan Mirosław jest artystą plastykiem urodzonym w Krakowie, wykształconym w Kanadzie i we Włoszech. Od kilku lat mieszka w Hermanowej i inicjuje wiele wydarzeń artystycznych w lokalnym środowisku. Jego wieloletnie doświadczenie w grafice komputerowej ubogaciło wydawnictwo o kapliczkach. W swoim wystąpieniu pan Pieprzyk opowiedział o pracy nad albumem.

Pan Kazimierz Szczepański przypomniał o tym, że legalnie kapliczki można było remontować dopiero po roku 1990, podziękował też wszystkim za pomoc w trakcie zbierania informacji o kapliczkach.

Podczas niedzielnego spotkania poseł **Kazimierz Gołojuch**, dziękując za zaproszenie, wręczył **Krystynie Kotowicz** glinianą kapliczkę autorstwa **Władysławy Prucnal**. Gratulacje złożył też Burmistrz Tyczyna. Podziękował on za to, że Gmina Tyczyn mogła mieć swój wkład w tym szczególnym wydarzeniu.

Na koniec **Anna Kocór**, poetka z Hermanowej, odczytała swój wiersz pt. „**Przy kapliczce**”. Dopiero wtedy można było nabyć album, stojąc w długim ogonku kupujących, bo chętnych do nabycia książki było wielu.

Promocji albumu towarzyszyła wystawa rysunków autorstwa **Edmunda Leniarta** oraz śpiew **Hermanowiaków z Kapelą Wójta Tycznera**, którzy przypomnieli uczestnikom dawne pieśni Maryjne, jakie śpiewano pod kapliczkami.

„Cudna Hermanowa. Polskie kapliczki”

Autorami tekstów są: **Anna Baran, ks. Wiesław Bednarz, Krystyna Kotowicz, Kazimierz Szczepański**. Korekta tekstów: **Ewa Krzos-Malak**, autorem ilustracji jest **Edmund Leniart**. Fotografie do albumu wykonali: **Antoni Hadała, Krystyna Kotowicz, Mirosław Pieprzyk, Janusz Płuchowski, Iwona Prędką, Janusz Skotnicki, Kazimierz Szczepański**. Projekt graficzny: **Mirosław Pieprzyk**. Druk wykonano na zlecenie Gminy Tyczyn.

Wydawnictwo przedstawia 70 obiektów małej architektury sakralnej wsi Hermanowa, o której miejscowa ludność bardzo się troszczy. Niektóre kapliczki są majestatyczne, inne skromne, ale każda oddaje ducha religijności mieszkańców Hermanowej. Z pewnością album będzie cenną pozycją nie tylko w hermanowskich domowych bibliotekach.

Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej
„Eko-Strug” Sp. z o.o.
w Tyczynie

*Wszystkim Swoim Klientom i Partnerom
życzymy,*

*aby czas Świąt Bożego Narodzenia
był okazją do odprężenia i zadumy w rodzinnym gronie,
a także wypełniał Wasze serca nadzieją i dawał siłę,
a Nowy 2016 Rok był bogaty w pozytywne doświadczenia,
spełnił zamierzenia i dążenia zawodowe
oraz by przyniósł wiele satysfakcji z własnych dokonań.*

*W imieniu Pracowników i własnym
Przez Zarząd
Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej
„Eko-Strug” Sp. z o.o. w Tyczynie*

Zbigniew Moździerz

Z okazji Świąt Bożego Narodzenia oraz nadchodzącego Nowego Roku wszystkim Mieszkańcom Tyczyna życzenia zdrowia, spełnienia marzeń, szczęścia i radości nie tylko w święta, ale przez cały rok 2016, samych dobrych chwil w życiu osobistym i zawodowym składają:

**Przewodniczący
z Zarządem Osiedla
w Tyczynie**

JERZY KONKOL

Parafialny ołtarz odzyskuje dawny blask

Kościół parafialny w Borku Starym był na przestrzeni wieków świadkiem wielu ważnych wydarzeń dla lokalnej społeczności zarówno Borku Starego, jak i Nowego Borku, Brzezówki oraz Borówek.

W piątek 5.06 br., nazajutrz po uroczystości Bożego Ciała, rozpoczęła się konserwacja głównego ołtarza boreckiej świątyni. Tego ważnego przedsięwzięcia podjął się krakowski konserwator dzieł sztuki **Stanisław Kłossowski** (kierował on wcześniej pracami konserwatorskimi bocznych ołtarzy w nieopodal znajdującym się klasztorным kościele oo. dominikanów) wraz z zespołem, w którego skład weszli m.in. artysta plastyk **Wojciech Porębski** oraz **Małgorzata Bogaty**. W zakres pracy konserwatorskiej wchodziło: wyczyszczenie struktury ze starych przemalowań, czyszczenie elementów złożonych, a następnie kładzenie gruntów pod polichromie oraz złocenie. Kolejnymi czynnościami było wykonywanie złocień i uzupełnianie polichromii na strukturze ołtarza. Prace prowadzone były równolegle - na miejscu, w kościele w Borku Starym, oraz w pracowni w Krakowie, dokąd przewiezione zostały obrazy i niektóre elementy wyposażenia ołtarza (w tym rzeźby patronów kościoła świętych apostołów Piotra i Pawła). Ze względu na spore zniszczenia prace konserwatorskie są bardzo trudne. Oprócz samej struktury ołtarza konserwacji zostały poddane cztery XIX-wieczne obrazy olejne. Wykonano nowe windy podnoszące do dwóch obrazów, nową drewnianą konstrukcję nośną znajdującą się z tyłu ołtarza a wzmacniającą stabilność jego struktury. Pierwszy etap konserwacji zakończył się komisją konserwatorską 19.11.2015 r. przyjmującą dotychczasowe prace w całości.

Barokowy ołtarz boreckiego kościoła parafialnego został przeniesiony z poprzedniej świątyni do obecnej, większego, co spowodowało pewne zmiany w architekturze w części zwieńczenia. W czasie konserwacji odkryto na strukturze ołtarza siedem powłok, co może świadczyć o siedmiokrotnych próbach jego przemalowania. Pierwotna polichromia ołtarza to marmoryzacja w kolorze błękitnym, a w partiach belkowania i filunkach w kolorze szaro-czarnym. I taką formę ma on uzyskać po zakończeniu prac w przyszłym roku. Obecna konserwacja pozwoliła odkryć w tylnej części ołtarza ciekawą inskrypcję: „**Ten ołtarz msc pan Fudaszewicz wystawił, chcąc, aby Pan Bóg duszę jego zbawił**”.

Kim był pan Fudaszewicz? Czy był on fundatorem tego ołtarza? Czy ołtarz ten był rzeczywiście wykonany dla tego kościoła? A może został przeniesiony z innej świątyni? Dostępne dokumenty na ten temat milczą. Jedynie kroniki oo. dominikanów wspominają postać **Józefa Fudaszewicza** (bo tak się podpisywał) jako dobroczyńcę boreckiego klasztoru. Było to w okresie sprawowania urzędu przeora przez **o. Justyna Jakielskiego**, który „prawością i bogomyślnością jednał sobie umysły życzliwych magnatów”. I tak w 1740 r. wśród ofiarodawców srebrnych wotów wymieniony jest m.in. Józef Fudaszewicz, skarbnik łatyczowski. W kwietniu 1741 r. **Józef i Barbara Fudaszewiczowie** ustanowili własny fundusz w wysokości jednego tysiąca złotych polskich na kapelę złożoną z sześciu muzykantów. Ich zadaniem było m.in. „...ażebym na wieży kościelnej każdego dnia na honor Matki Najświętszej rano i wieczór po godzinie trąbili...”. W latach

późniejszych Fudaszewiczowie nie skąpili również środków finansowych na dominikański klasztor. Jak podają kroniki klasztorne, 6.08.1745 r., być może już po śmierci swojego męża, B. Fudaszewiczowa ofiarowała dla klasztoru nową albę z koronkami. Na uwagę zasługuje również fakt podarowania w tym czasie dwóch lichtarzy przez żonę słynnego w Małopolsce rzeźbiarza i malarza pochodzenia bawarskiego **Tomasza Hutte-
ra**. Przypisuje się mu m.in. ołtarz cudownej figury Matki Bożej w kościele oo. bernardynów w Rzeszowie.

Józef Fudaszewicz zapisał w testamencie wszystkie swoje srebra na borecki klasztor. Jego ostatniej woli nie stało się jednak zadość. Ojciec przeor **Jan Górny** wniósł w 1749 r. skargę przeciwko zięciowi Józefa Fudaszewicza, **Józefowi Skrzyńskiemu** - podczaszemu sieradzkemu - i jego żonie Ludwice z domu Fudaszewicz „...o pobicie ludzi klasztornych i zniszczenie testamentu śp. Józefa Fudaszewicza...”.

Prawdopodobnie jedno z pierwszych, udokumentowanych odnowień wewnątrz boreckiej świątyni, nastąpiło 31.07.1838 r. Dzięki wsparciu tego przedsięwzięcia przez właściciela Borku Starego, **Maurycego Szymanowskiego** i jego żony **Anny z domu Zawiskiej** odnowiono wówczas główny ołtarz. W kosztach tego przedsięwzięcia partycypował również proboszcz tyczyński, **ks. Leopold Olcynwier**. Z jego inicjatywy odnowiono również ołtarz św. Antoniego i wewnątrz kościoła. **Maurycy Szymanowski** herbu Jezierz, właściciel Borku Starego, dziedzic Słociny, zapisał się chlubnie także w kronikach boreckiego klasztoru. Jego doczesne szczątki spoczywają pod posadzką kaplicy grobowej Szymanowskich przy neogotyckim kościele pw. św. Marcina i św. Rocha w Słocinie.

Parafia w Borku Starym istnieje od połowy XV w., ale już od 1596 r. była kanonicznie połączona z parafią Tyczyn za przyczyną biskupa przemyskiego **Wawrzyńca Goślickiego**. Początki boreckiej parafii, jak podają źródła, sięgają roku 1418. Pierwszy znany proboszcz, **ks. Andrzej**, zbudował drewniany kościół pod wezwaniem św. Piotra i Pawła. W tym czasie sławne było już istniejące na terenie parafii miejsce kultu przy cudownym źródleku i obrazie Najświętszej Marii Panny. W 1624 r. Tatarzy pod wodzą baszy **Kantemira** spalili pierwotny kościół. Podobny los spotkał wówczas kościoły w Tyczynie, Słocinie i Hyżnem. Na jego gruzach w latach 1646-49 postawiono nowy kościół kamienny, który został konsekrowany dopiero w 1883 r. przez biskupa przemyskiego **Łukasza Ostoję Soleckiego**.

Na przestrzeni wieków parafialny kościół wielokrotnie zmieniał swoje oblicze. Ostatni przetrwał do lat trzydziestych ubiegłego wieku, kiedy to został rozebra-

ny i na jego miejscu wybudowano ten istniejący do dnia dzisiejszego. Jak podają stare kroniki, poprzedni kościół w Borku Starym był murywany, niesklepiony, pokryty gontem. W okresie ubiegania się o utworzenie z powrotem samostonnej parafii w 1888 r. dokumenty podają, że kościół miał 24 metry długości i 12 metrów szerokości. Prowadziły do niego dwa wejścia: główne od zachodu i boczne od południa. W kościele znajdowały się cztery ołtarze, w tym ostatni - ołtarz boczny z obrazem olejnym **św. Michała** w złożonych ramach.

Usamodzielnienie się boreckiej parafii odbyło się pomimo początkowych protestów pełnomocników gmin: Budziwoja, Hermanowej, Kielnarowej i Tyczyna, a nawet pre-

pozyta tyczyńskiego, **ks. Władysława Cymbula**. I tak 12.03.1888 r. biskup przemyski **Łukasz Ostoja Solecki** erygował parafię w Borku Starym. Pierwszym proboszczem nowo utworzonej parafii został jej dotychczasowy komendariusz **ks. Edward Kotecki**. Jego grób znajduje się na parafialnym cmentarzu. Bardzo ważną rolę w usamodzielnieniu boreckiej parafii odegrała córka Maurycego Szymanowskiego ze Słociny - **Zofia hr. Wallis**, ale to już zupełnie inna historia.

*Autor artykułu składa podziękowanie **Wojciechowi Porębskiemu** za cenne uwagi wniesione do niniejszego artykułu.*

Magiczny wieczór

*Po wysiłku i staraniach
chwila magiczna – wyczekiwana
zebrani przy biesiadnym stole
w rodzinnym kręgu
przyjaciół kole
w otocze ciepła i miłości
przy zapachu potraw
świerka, siana i słodkości
w blasku choinki – światełek
jednego w roku całym
wieczoru
z opłatkiem i kolędami
przenika życzliwość i pokój*

Dzieciątko Jezus się rodzi

*Niech błogosławi
Ludziom dobrej woli*

Anna Kocór

MONIKA STRZĘPEK-KAZAŁSKA

Andrzejki niepełnosprawnych w stylu Folk

Bardzo radośnie i wesoło bawiono się na tegorocznych andrzejkach w **Ośrodku Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczym w Hermanowej-Czerwonkach**. A stało się to między innymi za przyczyną ludowego zespołu śpiewaczego **Hermanowiacy i Kapeli Wójta Tycznera**, którzy ochoczo odpowiedzieli na zaproszenie organizatorów.

Wydarzenie to miało miejsce 26.11 br. w OREW Hermanowa-Czerwonki. Ośrodek funkcjonuje od 2003 r. w dawnej szkole podstawowej w Czerwonkach. Znajdują tutaj swój codzienny pobyt dzieci z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim oraz umiarkowanym i znacznym w trzech grupach czteroosobowych. Oprócz zajęć edukacyjnych, rewalidacyjnych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych szczególny nacisk w placówce kładzie się na szerokie uspołecznienie naszych wychowan-

ków, na możliwości zaistnienia w środowisku lokalnym. Służą temu wycieczki, zabawy z zaproszonymi gośćmi oraz wyjazdy do: kina, kawiarni, na basen itd.

Właśnie taką okazją do integracji z lokalnym środowiskiem były tegoroczne andrzejki na „ludową nutę”. Bezpośrednie obcowanie z ludową muzyką na żywo, pięknymi strojami wyzwoliło u naszych wychowanków wiele pozytywnych emocji, entuzjazm i radość. Korzyści były obustronne, ponieważ integracyjne zabawy z naszymi wychowankami były również ciekawym doświadczeniem dla członków zespołu Hermanowiacy i kapeli Wójta Tycznera.

Dziękujemy gościom za ciepło, spontaniczność, jakie wnieśli do naszej wspólnoty, obdarowując naszych wychowanków radością i uśmiechem.

Andrzejki na ludową nutę w OREW oddz. Hermanowa-Czerwonki

Mistrzowie Pięknego Czytania wybrani

W poniedziałek 23 listopada br. w MiGBP w Tyczynie wybrani zostali gminni **Mistrzowie Pięknego Czytania klas trzecich**. W konkursie wzięły udział wszystkie szkoły podstawowe naszej gminy.

Jury w składzie: **Zofia Brzuchowska** (przewodnicząca, pracownik naukowy Uniwersytetu Rzeszowskiego), **Małgorzata Zielińska** (polonista) i **Alicja Kustra** (dyrektor MiGBP, polonista), biorąc pod uwagę płynność czytania, dykcję, wymowę oraz ogólny wyraz artystyczny, przyznało trzy miejsca oraz trzy wyróżnienia.

Pierwsze miejsce „wyczytała” sobie **Zuzanna Ślusarska** (SP Borek Stary), drugą nagrodę przyznało **Gabrieli Szysze** (SP Matysówka), a trzecią – **Weronice Stybak** (SP Hermanowa). Równorzędne wyróżnienia otrzymali: **Katarzyna**

Wspólne zdjęcie uczestników konkursu z Burmistrzem Tyczyna, jury i wychowawcami
Fot. AJ

Chuchla (SP Tyczyn), **Patrycja Zawilo** (SP Kielnarowa) oraz **Szymon Arabasz** (SP Tyczyn). Nagrody zwycięzcom wręczył burmistrz

Tyczyna **Janusz Skotnicki**. Serdecznie gratulujemy zwycięzcom i życzymy dalszych sukcesów! (AJ)

AGNIESZKA JANDA

Uzależnieni od czytania czyli Najlepsi Czytelnicy 2015

Każdy z nas ma jakieś pasje. Jedni lubią gotować, inni w czasie wolnym majsterkują lub chodzą po górach. Jeszcze inni szydełkują, haftują lub spędzają czas na siłowni. Są jeszcze tacy, którzy nie wyobrażają sobie dnia (lub nocy) bez czytania. Każda pasja jest dobra, jeśli daje satysfakcję i radość ze spędzonego czasu.

MiGBP w Tyczynie od kilku lat nagradza swoich najlepszych czytelników. Są to osoby, które w danym roku kalendarzowym wypożyczyły najwięcej książek. Czytelnicy są wybierani w kategorii dzieci do 15 lat i dorośli.

W 2015 r. najlepszymi czytelnikami zostali:

- w Filii w Borku Ruszym: **Daria Chylek** (SP Borek St.) oraz pani **Beata Rustnica**,
- w Filii w Hermanowej: **Julia Darul** (SP Hermanowa) oraz pani **Beata Przyboś**,
- w Filii w Kielnarowej: **Patrycja Zawilo** (SP Kielnarowa) i pani **Anna Rusinek**,
- w Tyczynie: **Maria Moskwik** (SP Tyczyn) oraz pani **Bożena Skomra**.

Rozdanie nagród (oczywiście książkowych) odbyło się 8.12 br. Saloniku Literackim przy MiGBP w Tyczynie. W tym dniu można było wysłuchać wykładu **dr Zofii Brzuchowskiej** pt. *Sztuka słowa wobec sztuki życia*.

Na koniec prosba do wszystkich, których bliscy czytają. Wybaczenie, gdy czasami „zaczytana” mama, babcia lub żona przypali obiad, a „zaczytany” tato, dziadek lub mąż nie słyszy, co do niego mówicie. Kochani rodzice, wybaczenie Waszym „zaczytanym” dzieciom, gdy z powodu braku czasu nie posprzątają pokoju. Czytanie to jedyny nałóg, do którego namawiam i małych, i dużych. Henryk Sienkiewicz mawiał: **„Gdy się ktoś zaczyta, zawsze albo się czegoś nauczy, albo zapomni o tym, co mu dolega, albo zaśnie - w każdym razie wygra”**.

AGNIESZKA JANDA - moderator DKK

Papusza. Córka wiatru, siostra strumyka

Takimi słowami można określić **Bronisławę Wajs - Papuszę** - bohaterkę reportażu **Angeliki Kuźniak** pod takim samym tytułem. O książce tej rozmawialiśmy 30.11 br. na kolejnym już spotkaniu Dyskusyjnego Klubu Książki działającego przy MiGBP w Tyczynie.

Cygańską poetkę B. Wajs odkrył pod koniec lat 40. XX w. **Jerzy Ficowski**. Dzięki niemu (i **Julianowi Tuwimowi**) doszło do wydania kilku tomików wierszy Papuszy. Romowie oskarżali poetkę, że zdradziła Ficowskiemu „tajemnice rodów cygańskich”. Szykany, którym była poddawana poetka ze strony współczesnych jej Romów, doprowadziły ją do choroby. Przestała pisać. Spaliła ponad 300 swoich utworów. Do dziś zachowało się tylko 40 jej wierszy.

Postać B. Wajs – pierwszej świadomej poetki cygańskiej – zainspirowała rozmowy o kulturze cygańskiej, ale także o stereotypach, jakie wciąż funkcjonują w społeczeństwie polskim, a które dotyczą Romów. Każda z klubowiczek w pewnym okresie swojego życia w jakiś sposób zetknęła się z Cyganami i każda z nich podkreślała ich egzotykę – barwne stroje, charakterystyczną muzykę. Nie ukrywałyśmy jednak, że obraz Cygana w społeczeństwie polskim jest raczej negatywny. Podczas rozmów stwierdziłyśmy, że za popularność Papusza zapłaciła wysoką cenę – wykluczenie ze swojego środowiska. Dla Bronisławy Wajs popularność stała się przekleństwem.

Z okazji świąt Bożego Narodzenia najserdeczniejsze życzenia zdrowia, pogody ducha oraz wszystkiego co najlepsze w Nowym Roku

Czytelnikom, Użytkownikom i Sympatykom naszych bibliotek

zyczą:
Dyrektor MiGBP w Tyczynie wraz z Pracownikami

Sukces w konkursie plastycznym

Szkoła Podstawowa Nr 12 oraz Przedszkole Publiczne Nr 15 w Rzeszowie byli organizatorami 8. Ogólnopolskiego Konkursu Plastycznego „Słońce, woda i przygoda”. Tegoroczna edycja odbyła się pod hasłem: „**Rejs na wyspy nieznane**”. Celami konkursu było rozbudzenie zainteresowań tematyką morską i wodną, poznawanie przyrody ożywionej i nieożywionej oraz zjawisk atmosferycznych na różnych szerokościach geograficznych świata. Konkurs służył pobudzeniu wyobraźni, kreatywności i oryginalnego widzenia tematu. Uczestnicy startowali w czterech kategoriach wiekowych, a prace mogły być wykonane w dowolnym formacie i technice.

Rozstrzygnięcie konkursu nastąpiło 21.11 br. podczas obchodów 19. Rzeszowskich Dni Kultury Marynistycznej i Dziecięcego Festiwalu Marynistycznego „**Rzeszowski Żagielek**”. Na konkurs wpłynęło 1358 prac dzieci z 65 placówek przedszkolnych, 109 szkół

podstawowych i dwóch domów kultury z całej Polski. Miło nam poinformować, że wśród laureatów konkursu znaleźli się uczniowie naszej szkoły. W kategorii „Przedszkola” nagrodę otrzymała **Natalia Błońska** z Punktu Przedszkolnego, a w kategorii klas V-VI praca **Nikoli Rzaśy** z klasy VI otrzymała wyróżnienie. Prace zostały wykonane pod kierunkiem pań: **Magdaleny Szpali** oraz **Joanny Krztoń**.

Na zdjęciu od lewej: Natalia Błońska, Nikola Rzaśa.
Fot. L. Osiadły

Zwycięstwa tenisistów

22.11 br. w hali sportowej Zespołu Szkół w Sokołowie Młp. odbył się **11. Powiatowy Jesienny Turniej Tenisa Stołowego** pod patronatem Starosty Rzeszowskiego. Organizatorami turnieju byli: Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji w Sokołowie Młp. oraz miejscowy Zespół Szkół. Współzawodnictwo było rozgrywane w siedmiu grupach wiekowych, a zawodnicy reprezentujący SKS i SP w Borku Starym występowali w kategorii do 13 lat (urodzeni w roku 2002 i młodszy).

Doskonale spisali się nasi zawodnicy, którzy swoje występy zakończyli sukcesami. Wśród chłopców zwyciężył **Wojciech Konkol**, a drugie miejsce zajął **Kacper Warchoł**. W kategorii dziewczynek trzecie miejsce zajęła **Magdalena Lasota**. Przygotowaniami do zawodów kierował nauczyciel **Andrzej Zajac**.

26.11 br. w sali gimnastycznej naszej szkoły odbył się **12. Gminny Turniej Tenisa Stołowego Dziewcząt i Chłopców**. Organizatorem turnieju był tutejszy Szkolny Klub Sportowy. Patronat honorowy nad zawodami sprawował Burmistrz Tyczyna **Janusz Skotnicki**.

Uczestnikami turnieju byli uczniowie szkół podstawowych z Borku Starego, Kielnarowej i Tyczyna. W za-

wodach wzięło udział 48 zawodników. Walki rozgrywane były na pięciu stołach. W wyniku zaciętej, ale sportowej walki wyłoniono zwycięzców. Bardzo dobrze spisali się zawodnicy reprezentujący szkołę w Borku Starym.

W kategorii dziewcząt zwyciężyła **Magdalena Lasota** przed **Aleksandrą Ossolińską** (obydwie SP Borek Stary) i **Oliwią Wanat** (SP Kielnarowa), a czwarte miejsce zajęła **Aleksandra Płodzień**, wyprzedzając **Andżelikę Filip** (obydwie SP Borek Stary) i **Julię Stachów** (SP Kielnarowa).

W kategorii chłopców pierwsze miejsce zajął **Wojciech Konkol**, wyprzedzając **Kacpra Warchoła**, **Davidę Ingłota** i **Konrada Warchoła** (wszyscy SP Borek Stary), a piąte miejsce zajął **Jakub Motyka** przed **Bartoszem Marszałkiem** (obydwaj SP Tyczyn). Zwycięzcy otrzymali pamiątkowe puchary, dyplomy i nagrody rzeczowe. Fundatorem nagród był Szkolny Klub Sportowy. Wszystkim tenisistom gratulujemy sukcesu i życzymy następnych. Naszych tenisistów przygotowywał nauczyciel **Andrzej Zajac**, który też odpowiadał za organizację turnieju.

teksty: **LUCJAN OSIADŁY**
- dyr SP w Borku Starym

MAGDALENA KAWA-SZPALA - nauczyciel SP w Borku Starym

Zdrowe śniadanie to najważniejsza rzecz

Pod koniec października i na początku listopada br. w ramach zajęć świetlicowych uczniowie naszej szkoły zapoznali się z zasadami zdrowego odżywiania. Każdą zasadę (a było ich 12) omówiliśmy solidnie. Niektóre z nich zaczęliśmy natychmiast wprowadzać w życie. Między innymi wszyscy smakowali różnych rodzajów owoców z zamkniętymi oczami, aby uniknąć uprzedzeń. Dzięki temu „niedobry” grejpfrut stał się super smacznym owocem.

W ramach ogólnopolskiej akcji „**Śniadanie daje moc**” przygotowaliśmy przepyszne śniadanie zgodnie z zasadami zdrowego odżywiania. Było ono bogate w owoce i warzywa, białko (w postaci białego sera, mleka i jajek), a ciemny chleb i płatki owsiane dostar-

czyły nam energii na dalszą część zajęć w szkole. Na wzór znanych telewizyjnych programów kulinarnych staraliśmy się, żeby powstały wspaniałe przysmaki, co nam się udało. Starsi szkolni koledzy i koleżanki przyznali jednogłośnie, że zrobiliśmy pyszne kanapki, cudne szaszłyki owocowe i całkiem dobre szaszłyki warzywne. Kilka osób po raz pierwszy spróbowało owsianki i przyznało, że nie jest taka „zła”.

Można powiedzieć, że cykl zajęć dotyczących zdrowego odżywiania zakończył się sukcesem. Widniejąca w świetlicy gazетка ścienna oraz owoce wykonane przez dzieci z masy plastycznej przypominają nam o stosowaniu zasad zdrowego odżywiania na co dzień.

LIGA LEKKOATLETYCZNA

Tradycyjnie jak co roku na stadionie Resovii w Rzeszowie odbyły się Rejonowe Zawody Ligi Lekkoatletycznej, w których brała udział liczna grupa uczniów naszej szkoły.

Bardzo dobre wyniki osiągnęły dziewczyny w swoich konkurencjach, zajmując wysokie miejsca w seriach, a tym samym zdobywając punkty w klasyfikacji końcowej. Gratulujemy wyników oraz sportowej rywalizacji wszystkim uczestnikom Ligi.

W biegach na 100 metrów wzięli udział nasi uczniowie: **Katarzyna Hubka, Izabela Spiss, Zuzanna Wójtowicz**. W biegach na 400 metrów: **Dominika Wilczak, Renata Kuszek, Aleksandra Mazur**. W biegach na 800 metrów: **Izabela Skrzypiec i Klaudia Kołodziej**. W skoku w dal: **Aleksandra Hadam i Anna Myszak**. W pchnięciu kulą (4 kg): **Klaudia Błażkowska, Michalina Sowa i Paulina Szczepańska**. W klasyfikacji drużynowej dziewcząt zespół z naszego LO zajął 7. miejsce (uzyskując 823 punkty) na 11 drużyn startujących w ww. zawodach.

SZKOLNY TURNIEJ SZACHOWY

W dniu 15.10 br. na hali sportowej w tyczyńskim gimnazjum odbył się międzyklasowy turniej szachowy. A oto wyniki. Dziewczyny: 1. miejsce: **Martyna Ryś** (kl. 3a), 2. miejsce: **Klaudia Polak** (kl. 2a), 3. miejsce: **Aleksandra Mazur** (kl. 2a). Chłopcy: 1. miejsce: **Bartłomiej Marszał** (kl. 3b), 2. miejsce: **Michał Krzanowski** (kl. 3b), 3. miejsce: **Mateusz Cisek** (kl. 1a).

MISTRZOSTWA WOJEWÓDZTWA W INDYWIDUALNYCH BIEGACH PRZELAJOWYCH

W 12 biegach rozgrywanych w ramach Wojewódzkich Igrzysk Młodzieży Szkolnej, Gimnazjady i Licealiady w Kolbuszowej, które odbyły się 22.10.2015 r. rywalizowało ok. 1000 biegaczy z 25 powiatów naszego województwa. W zawodach wystartowała także nasza uczennica z kl. 1a **Zuzanna Wójtowicz**, która zajęła 40. miejsce na 70 zawodniczek startujących w kategorii dziewcząt. Serdecznie gratulujemy.

SZKOLNY TURNIEJ TENISA STOŁOWEGO

W dniu 26.10 br. na hali sportowej w Gimnazjum w Tyczynie odbyły się wewnętrzne zawody w tenisa stołowego dziewcząt i chłopców Liceum Ogólnokształcącego w Tyczynie.

Celem turnieju była popularyzacja tenisa stołowego, integracja młodzieży oraz aktywne spędzanie czasu wolnego. Spośród wszystkich zawodników wyłoniono dwie dziewczyny oraz trzech chłopców, którzy w późniejszym terminie będą reprezentować naszą szkołę na powiatowych zawodach w ramach Licealiady w Sokołowie Małopolskim.

Oto wyniki rozgrywek.

Dziewczęta: 1. miejsce - **Klaudia Kołodziej** (kl. 2a), 2. miejsce: **Sylwia Ożóg** (kl. 2a), 3. miejsce: **Michalina Sowa** (kl. 2b).

Chłopcy: 1. miejsce: **Michał Kowalski** (kl. 1a), 2. miejsce - **Adrian Grądziel** (kl. 3a), 3. miejsce - **Kamil Chachura** (kl. 2a).

POWIATOWE ZAWODY PIŁKI RĘCZNEJ DZIEWCZĄT

29.10 br. na nowo otwartej hali sportowej w LO Dynowie odbyły się zawody powiatowe w piłce ręcznej dziewcząt.

Do turnieju zgłosiło się pięć drużyn: **LO Dynów** - gospodarz, **ZSZ Dynów, ZSTW Trzciana, ZS Kamień**, i my - **ZS Tyczyn**. Turniej toczył się systemem każdy z każdym. Trzy drużyny odniosły po dwa zwycięstwa i dwie porażki. Dlatego też w ostatecznych wynikach liczyły się zdobyte bramki we wszystkich meczach. Po obliczeniu okazało się, że ostatecznie zajęliśmy 4 miejsce. Zabrakło szczęścia. Może następnym razem będzie lepiej.

Skład drużyny: **Klaudia Błażkowska** - kapitan, **Izabela Skrzypiec, Katarzyna Hubka, Klaudia Kołodziej, Dominika Metyk, Michalina Sowa, Paula Sapińska, Aleksandra Hadam, Paulina Szczepańska**.

POWIATOWY TURNIEJ W SZACHACH DRUŻYNOWYCH

Tym razem czterech uczniów naszej szkoły (**Bartłomiej Marszał, Michał Krzanowski, Mateusz Cisek, Martyna Ryś**) pojechało 21.10 br. do Dynowa, gdzie stanęli do rywalizacji o jak najlepszy rezultat w szachach drużynowych. Reprezentanci naszej szkoły uplasowali się na piątym miejscu. Może za rok będzie lepiej...

Teksty: **SYLWIA NIEMIEC**
- nauczyciel wych. fizycznego

W środku - drużyna piłki ręcznej dziewcząt z LO w Tyczynie podczas powiatowych zawodów w Dynowie

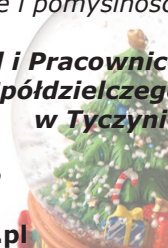
BANK SPÓŁDZIELCZY W TYCZYNIE

W ten wspaniały Czas Narodzenia Pańskiego życzymy spokoju i radości, aby przy świątecznym stole nie zabrakło ciepłej atmosfery, a Nowy Rok 2016 niósł ze sobą szczęście i pomyślność.

**Zarząd i Pracownicy
Banku Spółdzielczego
w Tyczynie**

Bank Bliski Tobie

www.bstyczyn.pl

GABRIELA DZIAMA – studentka PRz

5. Puchar Polski Juniorów w Ju-Jitsu Karate PFB

W piękny sobotni poranek 21.11 br. Tyczyn przywitał 15 klubów z Polski trenujących różne systemy ju-jitsu i karate. Turniej rozpoczął się od przedstawienia przybyłych gości oraz powitania gospodarza ziemi tycznińskiej burmistrza **Janusza Skotnickiego** przez prezesa i organizatora zawodów **Wiesława Kisiela**. Pan burmistrz gorąco przywitał gości i życzył wszystkim zawodnikom udanych występów. Głos powitania zabrzmiał również z ust dyrektora SP w Tyczynie **Zofii Miedlar-Mruk**.

W zawodach uczestniczyło prawie dwustu młodych adeptów walczących o trofea sportowe w konkurencjach technicznych kata i duo system oraz w walkach grapplingowych i w semi kontakcie.

Najmłodszym zawodnikiem turnieju okazał się 5-letni **Marcin Snela** z Rybnickiego Klubu Karate Ju-Jitsu, który zdobył dwa złote medale w kategorii kata i w walkach grapplingowych. Złote medale, o które było trudno w tym turnieju z racji wysokiego poziomu, wywalczyło tylko trzech zawodników z Tyczyna: **Jakub Szafran, Oliwia Wanat i Izabela Szlęk**. Bardzo dzielnie walczyła również **Judyta Szafran**, plasując się trzykrotnie na drugim miejscu.

W turnieju rozegrano ponad 300 walk grapplingowych ju-jitsu, około 80 walk semi, 50 walk w duo systemie i kilkadziesiąt pojedynków w kata. Wszystkie pojedynki były pełne dramaturgii i miały miejsce równolegle na trzech matach w wielogodzinnych, pełnych emocji zmaganiach. Na turniej przyjechało wielu dobrych zawodników, głównie ze Śląska i Podkarpacia. Na YouTube można obejrzeć relację z turnieju, którą przygotował redaktor sportowy TVP3 Rzeszów **Paweł Pezdan**.

Wszystkim zawodnikom dziękujemy za udział. Gratulujemy zwycięzcom. Dziękujemy sponsorom, którzy przyczynili się do uświetnienia tej tak pięknej imprezy dla młodych adeptów sztuki i sportów walki: **Gminie Tyczyn, Firmie „Szik” z Tyczyna, Szpitalowi Pro-familia Rzeszów, Firmie Kescar Rzeszów, Firmie Invest Rzeszów, Firmie metalowej Omega Rusztowania Łukasza Chmaja oraz pasmanterii Pani Osucha z Rzeszowa**.

Zapraszamy dzieci i ich rodziców do podjęcia wysiłku w kształtowaniu swojej osobowości i charakteru w szeregach naszego klubu. Możesz nas zobaczyć na naszej stronie internetowej: www.jujitsukarate.pl.

Walka była zacięta... Od lewej Izabela Szlęk i Judyta Szafran. Fot. A. Miechońska

KĄCIK PEDAGOGA

Czy chronię moje dziecko przed internetowymi zagrożeniami?

Komputer to obecnie element wyposażenia prawie każdego dziecięcego pokoju. Co więcej, nasze pociechy mają już własne telefony komórkowe, nierzadko tak samo „wypasione” jak urządzenia rodziców. To daje im praktycznie nieograniczony dostęp do przepastnych zasobów Internetu. Brak kontroli i możliwości sprawdzenia, co robią dzieci w sieci, może być zgubny w skutkach. Internet to prawdziwa kopalnia wiedzy, ale i jednocześnie duży śmietnik, w którym możemy znaleźć pornografię, przemoc, narkotyki. Przed tym wszystkim chronimy nasze dziecko w realnym świecie.

Uzależnienie od Internetu

Internet jest jednym z najbardziej wciągających mediów. Można w nieskończoność przechodzić ze strony na stronę, poznawać nowe osoby i dyskutować z nimi na czatach, forach, przez komunikatory internetowe; grać w gry, w których uczestniczy wielu graczy jednocześnie... Takie rzeczy łatwo uzależniają nawet dorosłych, a co dopiero dzieci. Nadużywanie korzystania z Internetu powoduje także problemy psychospołeczne. Internetowe przyjaźnie są na ogół złudne. Sieć powoduje ułudę bliskości, bo tak naprawdę rozmawiamy z zupełnie obcą osobą. Relacje takie są najczęściej płytkie, co może potem utrudnić dziecku nawiązywanie bliższych kontaktów w rzeczywistości.

Jak ochronić dziecko przed internetowymi zagrożeniami?

Przede wszystkim rozmawiaj ze swoim dzieckiem. Uświadom je, że w sieci znajdują się treści, których powinno unikać. Nie ma sensu udawać, że ich nie ma, prędzej czy później dziecko i tak na nie natknie się. Ustal z nim zasady korzystania z Internetu. Najgorszą rzeczą, jaką możesz zrobić to zakazać korzystania z sieci. Nie od dziś wiadomo, że zakazany owoc kusi najbardziej.

Dużą pomocą dla rodzica mogą być programy filtrujące treści internetowe. Jednym z nich jest „Opiekun Dziecka”. Pozwala on blokować m. in. strony zawierające pornografię, przemoc, wulgaryzmy, narkotyki. Możesz również zablokować komunikatory internetowe, czaty oraz możliwość ściągania plików z sieci. Dodatkowo program pozwala na ustalenie limitów czasowych korzystania z Internetu przez dziecko. „Opiekun Dziecka” jest odporny na próby jego obejścia lub usunięcia. Możesz bez obaw pozwolić dziecku na korzystanie z Internetu nawet podczas Twojej nieobecności w domu.

Zanim jednak zaczniesz stosować program do kontroli treści, postaraj się szczerze porozmawiać oraz uświadomić dziecko o internetowych niebezpieczeństwach i stronach, na które nie powinno wchodzić. Dojdź z nim do porozumienia odnośnie używania Internetu, a nie stawiaj tylko na zakazywanie. Dziecko musi mieć poczucie bezpieczeństwa, że może zwrócić się do Ciebie, kiedy zauważy coś niedobrego. Stawiając się w roli surowego cenzora, możesz tylko stracić. Podchodź do sprawy poważnie, ale jednocześnie spokojnie.

Niestety, nigdy nie będziemy w stanie zapewnić stuprocentowego bezpieczeństwa naszym dzieciom podczas korzystania z Internetu. Często też nie chcemy ingerować w ich prywatność. Jednak dzięki odrobinie zdrowego rozsądku, ustaleniu pewnych reguł, a także zdobyciu nowoczesnej techniki, możemy zminimalizować zagrożenia lub w porę zareagować, gdy będzie działało się coś niepokojącego.

Źródło: www.fdn.pl, John Lenardon, „Zagrożenia w internecie. Chroni swoje dziecko”, Gliwice 2007.

Rubrykę redaguje:

**BEATA
BYCZYŃSKA-
GRUCA**
pedagog
w SP w Tyczynie

Czy glony można jeść?

Coraz częściej mówi się o toksynach znajdujących się w naszym środowisku, wodzie, powietrzu, odzieży, kosmetykach, a nawet w żywności. Są one niebezpieczne dla naszego zdrowia, osłabiają nasz układ immunologiczny, powodują liczne alergie i różne choroby. Aby zapobiec gromadzeniu się toksyn w naszych organizmach, warto wspomóc naturalny proces ich usuwania. Istnieje wiele naturalnych produktów, które neutralizują toksyny i substancje chemiczne oraz pomagają w ich usuwaniu. Do jednych z nich należą algi, zamiennie nazywane glonami.

Algi są doskonałymi substancjami odżywczymi, źródłem pełnowartościowego białka. Cechuje je szczególnie wysoka zawartość jodu, manganu, bromu i potasu. Są bogate w witaminy: beta-karoten (prowitamina A), C, E, K, PP oraz te z grupy B. Wprowadzone do organizmu regulują jego pH, odtruwają, a następnie przystępują dożywienia mózgu, co rozpoczyna procesy regeneracyjne całego organizmu. Chińczycy mawiają, że „nie istnieje obrzęk, którego nie można usunąć dzięki glonom”. Doskonale wspierają one leczenie cyst, opuchlizn, zapaleń stawów, chorób skóry. Picie herbaty z suszonych alg przyspiesza przemianę materii, co sprzyja pozbyciu się zbędnych kilogramów. Japończycy uważają, że to właśnie one zapewniają vitalność, szczupłą sylwetkę, dobrą kondycję skóry, włosów i paznokci. Do najbardziej popularnych alg należą chlorella i spirulina.

Chlorella wyrobiła sobie opinię doskonałej „odtrucicielki”. Warto wiedzieć, że alga ta zawiera więcej witaminy B12 niż wątroba wołowa. Niedobór tej witaminy prowadzi do zaburzeń neurologicznych i upośledzenia sprawności intelektualnej. Chlorella oczyszcza organizm z toksyn i metali ciężkich, szczególnie korzystnie wpływa na układ trawienny (jelito grube). Na szczególną uwagę zasługuje fakt, że chlorella w badaniach laboratoryjnych hamuje wzrost guzów nowotworowych. Zapobiega również mnożeniu się różnych drobnoustrojów i grzybów. Pobudza ona powstawanie interferonu, który hamuje proces produkcji białek wirusowych i bakteryjnych. Grzyby, które pasożytują w naszych jelitach, powodują tam silną koncentrację szkodliwych substancji. W przypadkach zagrzybienia przewodu pokarmowego chlorella przynosi efekty na kilku poziomach, bo wzmacnia system immunologiczny, a także wiąże i eliminuje metale ciężkie. Chlorella zawiera ponadto aminokwas tryptofan, z którego produkuje się serotoninę, będącą hormonem radości i szczęścia. Niski poziom serotoniny to główny powód depresji i zmęczenia. Chlorella zażyta wieczorem przetwarza serotoninę na melatoninę, dzięki temu szybciej zasypiamy i dłużej śpimy.

Drugą równie popularną algą jest **spirulina**. Ta szmaragdowozielona alga w kształcie spirali o mikroskopijnej wielkości jest niezwykle cenną rośliną. Nie poznano dotąd żadnego ziarna, owocu czy

środka spożywczego, który byłby bogatszy w substancje odżywcze. Określana jest jako „mleko Matki Ziemi” ze względu na wysokie stężenie kwasu gamma-linolenowego, który jest bardzo ważnym składnikiem kobiecego pokarmu. Spirulina nazywana jest także „zielonym mięsem”, gdyż zawiera wysokowartościowe białko, a jego zawartość jest aż trzykrotnie większa niż w mięsie. Mięso zawiera ok. 27 procent białka, soja - 34, zaś alga ma aż 65 procent. Jest ona również najbogatszym roślinnym źródłem witaminy B12. Dodatkowo glon ten zawiera cały wachlarz witamin w wysokim stężeniu, m.in.: A, B, B1, B2, D, E i K. Jest także bogata w łatwo przyswajalne żelazo, potas, selen i fluor. Dzięki wysokiej zawartości zielonego chlorofilu wywiera bardzo korzystny wpływ na procesy krwiotwórcze oraz florę układu pokarmowego. Niebieski barwnik znajdujący się w tym glonie ma działanie wzmacniające system immunologiczny, wspiera fizjologiczne czynności komórek i działa przeciwrakowo. Spirulina przyjmowana codziennie obniża cholesterol i ryzyko zmian miażdżycowych, poprawia pamięć, wpływa korzystnie na poziom cukru we krwi, normalizuje przemianę jodu, przez co przyczynia się do prawidłowej pracy tarczycy. Spirulina zawiera 14 razy więcej beta-karotenu niż marchew, więc doskonale wspiera nasz wzrok. Poprzez regularne przyjmowanie spiruliny już po około 4-6 tygodniach widać efekty oczyszczania się organizmu z toksyn.

Kiedy można używać alg:

- Podczas stosowania diety odchudzającej czy wegetariańskiej.
- Przy zmianach skórnych takich jak: trądzik, wysypki, stany zapalne skóry, egzemy, źle gojące się rany, uszkodzenia skóry, różnego rodzaju oparzenia.
- W celu regeneracji i rekonwalescencji organizmu narażonego na długotrwały stres lub inne obciążenia.
- Po zabiegach operacyjnych, napromieniowaniu.
- W profilaktyce przeciwnowotworowej.
- W schorzeniach chronicznych, takich jak: reumatyzm, cukrzyca, zaburzenia ciśnienia, zaburzenia trawienia i wchłaniania.
- W wirusowych lub bakteryjnych infekcjach oraz grzybicach.

Algi możemy używać jako proszek, w postaci herbatki lub tabletek. Można je kupić w aptece bez recepty lub w sklepach ekologicznych i ze zdrową żywnością. Warto jednak przedtem skonsultować się z lekarzem. Glony smakują podobnie jak szpinak i mają lekko orzechowy posmak. Można je dodawać do miksowanych napojów, do chleba i innych potraw, wzbogacając tym samym codzienne menu nie tylko o nowe warianty smakowe, ale także o niezwykle efekt kolorystyczny. Ludziom nadwrażliwym w trakcie przyjmowania alg mogą pojawić się drobne pryszcze, trądzik, opryszczki lub wysypka. Są to przejawy powrotu równowagi wewnętrznej naszego organizmu.

Teksty źródłowe:

- A. Pieleś, „Algi i alginiany. Leczenie, zdrowie, uroda”, Wydawnictwo internetowe e-bookowo,
- http://www.poradnikzdrowie.pl/zywienie/co-jesz/cudowna-spirulina-wodorost-z-kwasem-gla_38854.html

Pesto z algami

Rubrykę redaguje:
ANNA PONDO
- nauczyciel w SP
w Tyczynie,
pasjonatka ekologii
i zdrowej żywności.

Każdy ma wpływ na swoje zdrowie

Rozmowa z Anną Pondo - autorką artykułów do rubryki „Kącik ekologiczny”

Alicja Kustra: Niedługo minie pięć lat od chwili, gdy współpracujesz z GT. Od samego początku starasz się przekazać czytelnikom jak najwięcej informacji na temat ekologii i zdrowego stylu życia. Skąd u Ciebie takie zainteresowania?

Anna Pondo: Promotorką mojej pracy magisterskiej na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim była **prof. Maria Studnicka** (ukończyłam kierunek Pedagogiki o specjalności Wychowanie Ekologiczne). To dzięki niej zaczęłam interesować się wpływem różnych czynników na nasze zdrowie. Pod jej kierunkiem napisałam pracę magisterską na temat wpływu zanieczyszczenia powietrza na organizmy żywe. Potem zainteresowałam się wpływem żywności wysokoprzetworzonej na nasze zdrowie i zaczęłam analizować etykiety na produktach, które kupowałam. Zrozumiałam wówczas, jak ważną rolę dla zdrowia odgrywa jakość spożywanych przez nas pokarmów.

Co według Ciebie oznacza „zdrowy tryb życia”?

Według mnie zdrowy styl życia to nie tylko odpowiednie odżywianie czy uprawianie sportu, to także unikanie szkodliwych czynników, umiejętność odpoczynku i wreszcie właściwe podejście do życia. Każdy z nas ma ogromny wpływ na swoje zdrowie. Jeśli prowadzimy zdrowy tryb życia, to wzmacniamy nasz organizm, a wtedy pracuje on sprawniej. W dobrej kondycji też jest nasz układ odpornościowy, dzięki czemu mamy o wiele większe szanse na uniknięcie niektórych chorób.

Na półkach sklepowych dużo jest żywności, która tylko syci głód, ale tak naprawdę to żywność śmieciowa. Co powinno wzbudzić naszą podejrzliwość podczas zakupów?

Pamiętajmy o najważniejszej rzeczy: im mniej przetworzonej żywności w naszej kuchni, tym lepiej czuje się nasz organizm. Nie ulegajmy manipulacjom reklam, że żywność ze słoika jest równie smaczna i zdrowa, jak ta od mamy. To nieprawda. Przygotowując posiłek w domu, sami decydujemy o tym, co do niego dodamy. Kupując gotowy produkt w sklepie, musimy mieć świadomość, że o jego składzie zdecydował za nas ktoś inny. Pamiętajmy, że to co zjadamy, staje się budulcem dla komórek naszego organizmu. Nie dajmy się zwieść napisom o niskiej zawartości cukru, tłuszczu itp. Przede wszystkim sprawdzajmy etykiety i świadomie róbmy zakupy. Badania naukowe ostatnich lat udowadniają, że konserwanty, barwniki, wzmacniacze smaku mają bardzo niekorzystny wpływ na nasze zdrowie, dlatego starajmy się unikać produktów, które je zawierają. Warto wybierać żywność ekologiczną, która musi być opatrzona specjalnymi oznaczeniami. Jeśli ich nie zamieszczono na opakowaniu, oznacza to, że nazwa jest jedynie reklamowym chwytem producenta.

Kto jest Twoim autorytetem w tematach zdrowia?

Pierwszym, najważniejszym autorytetem jest prof. Maria Studnicka. Podczas wykładów pani profesor zawsze prowokowała nas do dyskusji, które często przedłużały się po zajęciach. Podczas jednego z nich usłyszałam słowa, które pamiętam po dziś dzień: „Każdy nauczyciel powinien czuć się odpowiedzialny nie tylko za przekazywaną uczniom wiedzę, ale także za promowany przez siebie styl życia”. Wtedy też zrozumiałam, że nie wystarczy jedynie uczyć dzieci według podstawy programowej, ale należy także dawać im dodatkowe wskazówki, jak dbać o środowisko przyrodnicze, w któ-

rym żyjemy i co robić, by zachować zdrowie. Bardzo dużo czytam i śledzę wszelkie nowości wydawnicze związane z tą tematyką. Chętnie uczestniczę w różnego rodzaju szkoleniach i warsztatach. Bardzo cenię artykuły

doktora Joela Fuhrmana (lekarza i badacza w zakresie biomedycyny), który od wielu lat współpracuje z wieloma czołowymi amerykańskimi uniwersytetami medycznymi. W swoich pracach wyjaśnia on, jak ściśle powiązana jest epidemia zachorowań na nowotwory i inne choroby cywilizacyjne ze złymi nawykami żywieniowymi, którym niestety ulegamy od najmłodszych lat. J. Fuhrman jest ojcem czwórki dzieci i z własnego doświadczenia zna problemy związane z ich zdrowiem. Swoje obserwacje popiera zawsze wynikami badań i literaturą naukową.

Ty nie tylko piszesz o tym, jak żyć zdrowo, ale także ten styl propagujesz wśród swoich uczniów. Czy łatwo jest przekonać młodego człowieka, że nie wszystko dobre, co smaczne i pięknie opakowane?

Praca z dziećmi daje mi najwięcej satysfakcji, bo są one bardzo ciekawe nowych wiadomości. To bardzo uważni słuchacze, zadający mnóstwo, czasem trudnych pytań. Sposób mówienia o zasadach zdrowego stylu życia, o ekologii musi być dostosowany do wieku dzieci. Dlatego napisałam cztery innowacje z zakresu ekologii i zdrowia, które zrealizowałam w klasach 1-3. Dały mi one możliwość poszerzenia treści edukacyjnych o zdrowym żywieniu, aktywności fizycznej, sposobach radzenia sobie ze stresem oraz o ochronie środowiska przyrodniczego. Na zajęciach robimy wspólnie z dziećmi sałatki, kanapki, przygotowujemy zakwas na chleb, rozmawiamy o niezdrowych przekąskach i sposobach zapobiegania chorobom. Często sprawdzamy etykiety na różnych produktach i próbujemy rozszyfrować ich skład. Mam nadzieję, że moi uczniowie będą pamiętać, że nie wolno kierować się jedynie atrakcyjnym wyglądem artykułów, które zamierzają włożyć do swojego koszyka podczas zakupów. Niestety, kolorowe opakowania kuszą szczególnie dzieci, zaś ich zawartość często przynosi zdrowiu więcej szkód niż korzyści. Dodatkowo reklamy skierowane do najmłodszych sprawiają, że dzieci sięgając po określony produkt, robią to często mechanicznie, bez zastanowienia.

Twoje słabości, nałogi?

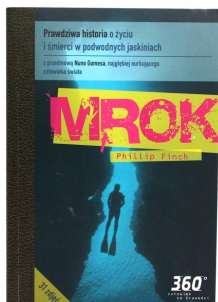
Mam dwie słabości, do których niechętnie się przyznaję. Pierwszą z nich jest kawa, której wypijam zwykle trzy kubki dziennie. Jest to jednak kawa ziarnista, przygotowywana w ekspresie w domu. Piję ją zawsze z mlekiem. Drugą słabość to woda gazowana, która jest stałym składnikiem mojej codziennej diety. Wypijam jej ok. dwóch litrów dziennie i choć bardzo się staram, z trudem udaje mi się zastąpić ją wodą „bez bąbelków”.

Serdecznie dziękuję za rozmowę.

Z A. Pondo rozmawiała Alicja Kustra

PÓŁKA Z KSIĄŻKAMI

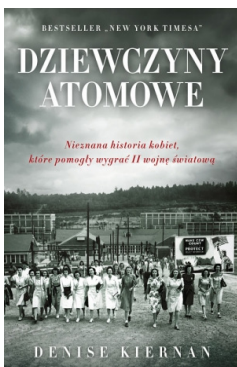

Phillip Finch jest autorem książki-reportażu pt. **„Mrok. Prawdziwa historia o życiu i śmierci w podwodnych jaskiniach”**, do którego przedmowę napisał **Nuno Gomes** – najgłębiej nurkujący człowiek świata. Wydawnictwo to opowiada o śmiarkach, którzy zdobyli się na nurkowanie w jaskini Boesmansgat – głębokiej na prawie 300 metrów podwodnej jaskini znajdującej się na terenie RPA w Afryce. Podczas zanurzania się w Boesmansgat dwóch nurków straciło życie – i właśnie ich historię poznajemy w „Mroku”. Deona Dryera i Dave’a Shawa połączyła pasja do przekraczania granic swoich możliwości, adrenalina i chęć bycia tam, gdzie niewielu odważyło się zejść. P. Finch w swojej książce stara się krok po kroku przedstawić czytelnikom, w jakich okolicznościach tych dwóch mężczyzn zainteresowało się głębokim nurkowaniem i co sprawiło, że urzekła ich ta najgłębsza podwodna jaskinia świata.

Najpierw ginie młody nurek Deon, 10 lat później podczas nurkowania w tym samym miejscu Dave natyka się na ciało Deona i postanawia, że je wyciągnie. Tak się jednak nie dzieje, gdyż D. Shaw niespodziewanie umiera na głębokości 270 metrów, a towarzyszący mu Don Shirley doznaje trwałego urazu ucha wewnętrznego. Co się stało pod wodą? Wszystkie towarzyszące nurkom na powierzchni osoby zastanawiają się, jak doszło do tego wypadku i czy warto w imię pasji narażać życie własne i innych.

„Dziewczyny atomowe. Nieznana historia kobiet, które pomogły wygrać II wojnę światową” **Denise Kiernan** to książka-bestseller „New York Timesa”. Na kartach tego wydawnictwa poznajemy losy kilkunastu młodych kobiet – Amerykanek, które pracowały w mieście Oak Ridge – oficjalnie nieistniejącym na mapach. Dlaczego? Bo była to miejscowość (pierwotnie placówka wojskowa) zbudowana po to, by wyprodukować pierwszą bombę atomową. Żaden z pracowników nie wiedział nad czym tak naprawdę pracuje. Mówiło się tylko, że praca wszystkich służy jednemu celowi: szybkiemu i zwycięskiemu zakończeniu wojny.

Autorka pracowała nad książką siedem lat, odwiedziła wiele instytucji, muzeów, przestudiowała rozmaite teksty, dokumenty i nagrania. Spotykała się również z „atomowymi dziewczynami”, które opowiadały jej historię swojego życia – jak trafiły do Oak, co tam robiły i jak zmieniło się ich życie po ujawnieniu najbardziej strzeżonej tajemnicy Stanów Zjednoczonych. Książkę wzbogacają fotografie, które pokazują codzienne życie w Oak Ridge. Jedną z nich pokazuje mężczyznę przebranego za św. Mikołaja, którego przeszukują żołnierze. Do miasteczka bowiem nie wpuszczano nikogo bez przepustki.

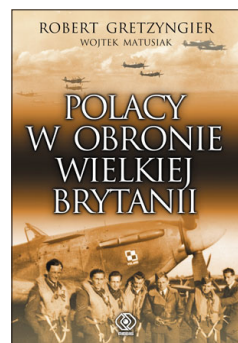

POLECA: Agnieszka Janda

NIEGO HISTORII

Czy wiesz dlaczego Polacy byli najlepszymi lotnikami RAF-u?

Dywizjon 303 wstąpił się najwyższą liczbą zestrzeleń w Bitwie o Anglię. Jedną z przyczyn takiego stanu rzeczy była taktyka walki powietrznej wyniesiona przez pilotów jeszcze z przedwojennych polskich szkół lotniczych. W przeciwieństwie do lotników innych narodowości, Polacy nie polegali na komunikacji radiowej i technice przechwytywania. W swoich maszynach krążyli na dużej wysokości, dlatego jako pierwsi dostrzegali samoloty wroga, po czym z maksymalną prędkością atakowali je. Taka taktyka pozwalała nadrobić słabsze osiągi własnych maszyn (początkowo Polacy latali na bardzo wytrzymałych, lecz wolniejszych Hurricane'ach). Zabójcza skuteczność dywizjonu 303 stała się szybko sławna. Polaków traktowano jak bohaterów, prasa nazywała ich „Aniołami Zemsty”. Ten stan rzeczy trwał jednak krótko. Wraz z włączeniem się USA do wojny i przybyciem pierwszych Amerykanów do Wielkiej Brytanii, Polacy odeszli w niepamięć i nie mogli już dłużej liczyć na specjalne względy.

Tych z Państwa, którzy zechcą poszerzyć swoją wiedzę na temat udziału polskich lotników w bitwie o Anglię, zapraszam do lektury **Robert** **Gretzyngiera** pt. **„Polacy w obronie Wielkiej Brytanii”**.

Ostatni Żołnierz Wyklęty

Pod koniec II wojny światowej miał 27 lat. Nie złożył broni, ukrywał się aż 18 lat. **Józef Franczak** to ostatni z Żołnierzy Wyklętych, był uczestnikiem wojny obronnej Polski w 1939, żołnierzem AK. W 1944 r. został przymusowo wcielony do Wojska Polskiego. Szykany, aresztowania i egzekucje żołnierzy AK, których był świadkiem, skłoniły go do ucieczki. Walczył z bronią w ręku przeciwko władzy ludowej jeszcze długo po zakończeniu wojny, dlatego był jedną z najbardziej poszukiwanych osób w PRL. Bezpieka kilkanaście lat próbowała go schwycić. Nie było to łatwe, bo J. Franczakowi pomagało ukrywać się ponad 200 osób. Udało się go namierzyć dopiero, gdy zwerbował agenta z grona jego najbliższej rodziny. Franczak jak każdy marzył o normalnym życiu, miał narzeczoną, a z nią syna. Jednak nie wyobrażał sobie życia w PRL-u, czekał na zmianę sytuacji w Polsce. Nie do czekał się... Zginął 21.10.1963 roku. Po sekcji zwłok ciało J. Franczaka zabezpieczono (obięto głowę) i pochowano w bezimiennym grobie na lubelskim cmentarzu. Dopiero w 1983 r. „Lalek”, bo taki miał pseudonim, spoczął w rodzinnym grobowcu na cmentarzu parafialnym w Piaskach k. Lublina. W 2008 r. prezydent **Lech Kaczyński** nadał mu pośmiertnie Krzyż Komandorski z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski.

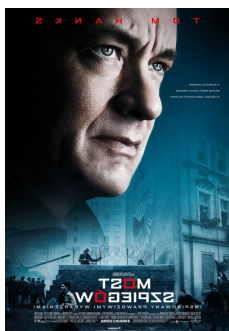

Opracowała AK

(NIE)DOBRE KINO

MOST SZPIEGÓW

W poprzednim numerze GT koleżanka Agnieszka pytała mnie o filmy, które warto zobaczyć jeszcze w tym roku. Wymieniłem wówczas „Most szpiegów”.

Z kilku powodów. Po pierwsze, o filmie było w pewnym momencie głośno za sprawą zdjęć, które kręcono we Wrocławiu. Jak się bowiem okazało, Wrocław był i jest miastem idealnie imitującym Berlin z okresu świeżo powojennego. Tak! To polskie miasto przypomina stolicę Niemiec bardziej niż sam Berlin. Kto by pomyślał. Po drugie, reżyserem „Mostu...” jest **Steven Spielberg**, którego raczej nikomu nie trzeba specjalnie przedstawiać czy rekomendować. Po trzecie, odtwórcą głównej roli jest **Tom Hanks** – aktor, do którego większość widzów pała automatyczną sympatią. W końcu – po czwarte – operatorem kamery jest nasz **Janusz Kamiński**, stały współpracownik Spielberga. Niezwykłe trio miało już zresztą okazję po-

łączyć siły swoich talentów. Choćby wtedy, kiedy powstawał słynny „Szeregowiec Ryan”.

Akcja „Mostu...” osadzona jest w latach 50., czyli w tzw. okresie zimnowojennym, kiedy świat bał się wybuchu kolejnej wojny, tym razem atomowej, a napięcie na linii USA – ZSRR było wyjątkowo intensywne. USA szpiegowało ZSRR, a ZSRR szpiegowało USA. „Most...” w tym kontekście jest historią prawnika, który został wyznaczony przez rząd do obrony schwytanego, radzieckiego szpiega. Jego rola miała mieć jednak charakter bardziej fikcyjny niż rzeczywisty, to znaczy we wszystkim chodziło bardziej o to, by zachować pozory uczciwego, sprawiedliwego kraju, któremu zależy na każdej jednostce niezależnie od jej rasy i miejsca pochodzenia. W rzeczywistości jednak proces sądowy miał doprowadzić naszego szpiega na krzesło elektryczne w myśl westernowego powiedzenia: „Najpierw zrobimy ci uczciwy proces, a potem cię powiesimy”. Znając jednak Spielberga, a także Hanksa, można się było spodziewać, że górę nad chłodną, wykalkulowaną sytuacją wezmą ludzkie odruchy, a także potrzeba humanizmu i uczciwości. W końcu radziecki szpieg to też człowiek i tak jak Amerykanie kochają swój kraj,

tak przecież on może kochać swoją ojczyznę i być jej nieustępliwie wiernym, co powinno przecież budzić podziw i szacunek.

„Most Szpiegów” jako kolejny z coraz dłuższej listy filmów twórcy „Indiany Jonesa” dowodzi, że ten w jakimś stopniu nigdy do końca nie dorósł. Nawet jeśli jego filmy podejmują ważne w kontekście historycznym i ciężkie w sensie gatunkowym tematy, to jednak zawsze przebija przez nie swego rodzaju infantylność, idealizm i wiara w wartości, którymi, przynajmniej w teorii, powinien się kierować każdy z nas. Czyli coś, co niekoniecznie występuje w życiu codziennym. I choć w jakimś stopniu to mój prywatny zarzut w kierunku Spielberga, to jednak cieszę się, że mimo wszystko dalej pozostaje on obrońcą i propagatorem postaw, które powinny definiować człowieka. Tym bardziej, że przy okazji kolejny raz mistrz kina popularnego nie nudzi, sprawiając, że dwuipółgodzinny seans mija raczej szybko i przyjemnie, bez konieczności i odruchu spoglądania na wędrujące wskazówki zegarka.

Rubrykę redaguje:

RAFAŁ KAPLITA

- magister kulturoznawstwa Uniwersytetu Jagiellońskiego

Z ZASAD SAVOIR-VIVRE'U

Dekalog dobrego sąsiada

- 1. Przedstawiamy się.** Kiedy wprowadzamy się do nowego domu lub mieszkania, odwiedzmy osoby mieszkające najbliżej i przedstawmy siebie oraz swoją rodzinę.
- 2. Nie narzucajmy się.** Nie prześiadujemy u sąsiadów i nie pozwalamy na to dzieciom. Nie odwiedzamy sąsiadów, którzy dopiero co się wprowadzili – dajmy im czas na urządzenie się.
- 3. Pozdrawiamy się.** Pierwsi mówmy „dzień dobry”. Miejmy dla sąsiadów dobry uśmiech i słowo, także dla tych młodszych od nas.
- 4. Wyprowadzajmy zwierzęta na smyczy.** Sprzątajmy po naszych pupilach.
- 5. Przestrzegajmy ciszy nocnej.** Jeśli planujemy przyjęcie, powiedzmy o tym wcześniej sąsiadom i z góry przeprośmy za zakłócenia spokoju. Słuchanie muzyki czy oglądanie meczu z głośnikiem włączonym na „pełny regulator” nie

należy do dobrego tonu nawet w ciągu dnia. Używajmy słuchawek.

- 6. Spieszmy z pomocą.** Gdy trzeba, wezwijmy pogotowie do starszej, mieszkającej samotnie, sąsiadki.

- 7. Dbajmy wspólne dobro i czystość najbliższego otoczenia.** Nie czekajmy, aż sąsiedzi pierwsi wyjdą z inicjatywą np. sprzątania.

- 8. Nie palmy papierosów w windzie czy na klatce schodowej.** Jeśli nie chcemy palić w domu, wychodźmy na balkon lub przed dom.

- 9. Prace porządkowe czy remontowe wykonujemy w sposób nieuciążliwy dla sąsiadów.** Zrezygnujmy z odkurzania późną nocą czy w niedzielę. Trzepanie dywanów tak zorganizujemy, by sąsiedzi nie musieli słuchać jego odgłosów przez pół dnia. Uprzedzmy o remoncie (jak długo będzie trwał) i nie rozpoczynajmy go o zbyt wczesnej godzinie.

Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Tyczynie
serdecznie zaprasza na spotkanie
DYSKUSYJNEGO KLUBU KSIĄŻKI
11 stycznia 2016 r., godz. 10.00
Salonik Literacki przy MiG BP w Tyczynie

DK dyskusyjny klub książki
KSIĄŻKACH
GODZINAMI

Będziemy rozmawiać o książce
Marii NUROWSKIEJ
PT. „ZABÓJCA”

WYDARZENIE
POLSKA

- 10. Bierzmy odpowiedzialność za dzieci, nie tylko za wyrządzone przez nich szkody.** Nauczmy nasze pociechy, jak należy się zachować w różnych sytuacjach.

oprac. AJ

Źródło: E. Sawicka, *Savoir-vivre. Podręcznik dobrych manier*, Bielsko-Biała 2009.

Krakowskie stadiony bez tajemnic...

Krakowskie stadiony bez tajemnic, spotkanie z reprezentantem Polski oraz obejrzenie meczu na ekstraklasowym poziomie – tak w skrócie można opisać wyjazd młodych tyczyńskich piłkarzy w ramach zakończenia rundy jesiennej. Wycieczka została zorganizowana w podziękowaniu za dobrą postawę w minionych jesiennych rozgrywkach.

W sobotę, 7 listopada br. młodzi piłkarze **Strugu Tyczyn** wybrali się na wycieczkę do Krakowa. Głównym celem była wizyta na stadionach dwóch ekstraklasowych krakowskich drużyn, a więc **Stadionu Miejskiego im. H. Reymana**, na którym swoje ligowe mecze rozgrywa Wisła, oraz zlokalizowanego po drugiej stronie błon obiektu **Cracovii**.

Młodzi piłkarze Strugu mieli okazję zajrzeć do sal konferencyjnych,

pospacerować w pobliżu murawy oraz przejść drogę piłkarza z szatni, poprzez tzw. „mix zone”, czyli miejsce, gdzie zawodnicy spotykają się z dziennikarzami do wyjścia na boiska. Odwiedziliśmy także „skyboxy”, czyli łóżka biznesowe ze skórzanymi fotelami, w których w komfortowych warunkach, korzystając z cateringu, można oglądać wydarzenia na boisku. Dodajmy tylko, że jeden z tańszych skyboxów kosztuje 10 tysięcy złotych miesięcznie. Mieliśmy także okazję obejrzeć panoramę obu stadionów z wysokości punktu dowodzenia oraz łóż prasowych.

Po stadionie Cracovii oprowadzał nas **Piotr Szefer** – spiker „Pasów”, który jest także „głosem Stadionu Narodowego”, bowiem pracuje on w charakterze spikera na meczach polskiej reprezentacji w Warszawie. Sporą niespodzianką było spotkanie reprezentanta kadry **Adama Nawalki – Bartosza Kapustki**, który wyruszał właśnie na zgrupowanie przed meczami reprezentacji Polski z Islandią i Czechami. Młody zawodnik Cracovii utonął wręcz w prośbach młodych piłkarzy Strugu o autograf i zdjęcie.

Po obejrzeniu ekstraklasowych stadionów nadszedł czas na pocucie sportowych emocji na tym najwyższym poziomie.

Z Krakowa udaliśmy się do Mielca, gdzie na stadionie Stali, z powodu remontu własnego obiektu, swoje mecze rozgrywa gościnnie **Termalica BrukBet Nieciecza**. Beniaminek piłkarskiej ekstraklasy spod Tarnowa meczem z **Podbeskidziem Bielsko-Biala** zakończył mielecką przygodę z ekstraklasą. Było to zakończenie nieudane, bowiem Termalica przegrała 0:2. Po meczu, pełni wrażeń i niezapomnianych przeżyć, powróciliśmy do Tyczyna.

Każdy z młodych zawodników rozstał się z „ekstraklasową” wycieczką z marzeniem, żeby kiedyś powrócić na te stadiony już nie jako odwiedzający, ale jako piłkarze....

Szersza relacja z wyjazdu oraz fotogaleria jest dostępna na stronie klubowej: www.strugtyczyn.pl.

Na sali konferencyjnej

Wspólne zdjęcie uczestników wyjazdu na tle głównej trybuny krakowskiego Stadionu Miejskiego

Zdrowych, rodzinnych, spokojnych, a przede wszystkim radosnych Świąt Bożego Narodzenia!

A w nadchodzącym, 2016 roku wszystkim kibicom, działaczom i mieszkańcom Gminy wielu sportowych emocji związanych z naszym klubem życzy

Zarząd MKS Strug Tyczyn

Joanna Rząsa mistrzynią Polski w łucznictwie polowym

W obiektach **WSiZ w Kielnarowej** odbyły się **Mistrzostwa Polski w łucznictwie polowym**. Bardzo dobrze zaprezentowała się w nich **Joanna Rząsa** - mieszkanka Kielnarowej, reprezentująca ŁKS „Łucznik” Żywiec.

Po strzelaniach eliminacyjnych Joanna zajmowała czwarte miejsce, lecz już w drugim dniu w strzelaniach pucharowych pokonała wszystkie rywalki z Polski, a w finale wygrała z klubową koleżanką **Natalią Leśniak** - uczestniczkę olimpiady w Londynie.

Nieźle wypadła w tych zmaganiach **Agnieszka Hus** - zawodniczka LKS „Jar” Kielnarowa, która w klasyfikacji OPEN zajęła ósme miejsce. W zawodach wzięła udział również inna zawodniczka „Jaru” - **Julia Kuna**. Dla Agnieszki i Julii udział w tych zawodach był pierwszą tego typu próbą, ponieważ strzelało się do tarcz z różnych odległości, które nie były znane zawodnikom. Ponadto tarcze były ustawione w różnych miejscach i trzeba było strzelać - w zależności od lokalizacji tarcz - do góry, w dół lub stojąc na nieregularnym terenie.

Różni się to znacznie od zawodów tradycyjnych, w których zawodnicy mają wypracowaną pozycję strzelecką.

Mistrzostwa Polski w Kielnarowej były równocześnie eliminacjami do Mistrzostw Europy, które również odbywały się w Kielnarowej, a ich finał - transmitowany przez TVP

J. Rząsa odbiera gratulacje po zdobyciu Mistrzostwa Polski od N. Leśniak - uczestniczki Olimpiady w Londynie

Sport - miał miejsce na terenie zamku w Łańcucie. Joanna Rząsa zajęła w tych zawodach 14. miejsce.

RYSZARD RZĄSA

LKS „Jar” Kielnarowa wśród laureatów ogólnopolskiego konkursu

21.11 br. na Stadionie Narodowym w Warszawie odbyło się ogłoszenie wyników ogólnopolskiego konkursu pn. **„Inicjowanie powszechnej aktywności fizycznej w środowisku wiejskim w roku 2015”** zorganizowanego przez Ministerstwo Sportu i Turystyki oraz Krajowe Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe. W konkursie wziął udział **Ludowy Klub Sportowy „Jar” w Kielnarowej**, który 20.09 br. zorganizował piknik pod hasłem „Chcesz żyć zdrowo żyj sportowo”. Za przygotowanie tej imprezy LKS „Jar” został wyróżniony w konkursie i zajął 8. miejsce na 89 zgłoszonych klubów z całej Polski. Równocześnie klub z Kielnarowej został najwyżej oceniony spośród trzech zgłoszonych do konkursu klubów z Podkarpacia.

Na ogłoszenie wyników konkursu do Warszawy zaproszono czterech działaczy LKS „Jaru”. Skład ekipy, która pod wodzą Prezesa Podkarpackiego Zrzeszenia LZS w Rzeszowie **Józefa Krzywonos**a udała się do Warszawy, był następujący: **Ryszard Rząsa** - prezes, **Dariusz Bronhard** - skarbnik, **Renata Rochecka** - sekretarz, **Jan Szeliga** - trener sekcji łuczniczej.

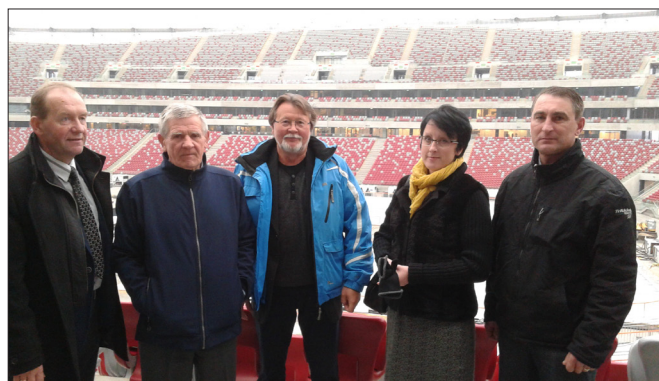
Organizatorzy zapewnili uczestnikom zwiedzanie Stadionu Narodowego z przewodnikiem. Tu można było zapoznać się z wszystkimi najważniejszymi miejscami na stadionie oraz posłuchać historii i szczegółów związanych z jego budową. Działacze sportowi byli pod wrażeniem wielkości Stadionu Narodowego, a także różnorodnych form jego wykorzystania. Przewodnik oprowadził ich po trybunach, łóżach vipowskich, salach: konferencyjnej i dziennikarskiej, szatniach piłkarskich, miejscach odnowy biologicznej, kaplicy wielowyznaniowej oraz płycie głównej, która akurat była przystosowywana na lodowisko. Można też było sfotografować się na tle koszułek piłkarskich w szatniach oraz poczuć się jak na konferencji prasowej, zajmując miejsce za

stołem konferencyjnym, a także zobaczyć, w jakich warunkach oglądają mecze znane osoby, płacąc ok. 3 tys. zł(!) za mecz.

***

Za zorganizowanie pikniku LKS „Jar” otrzymał w ramach konkursu nagrodę finansową w wysokości 8 tys. zł. Dzięki niej klub zakupił sprzęt sportowy, który będzie służył zawodnikom. Część sprzętu zostanie przekazana Szkole Podstawowej w Kielnarowej. Z zakupionego sprzętu będą mogli korzystać także mieszkańcy Kielnarowej (rakietki do tenisa ziemnego, piłki siatkowe i piłki nożne).

Zarząd klubu raz jeszcze dziękuje władzom gminy, sponsorom, a także wszystkim, którzy czynnie wzięli udział w przygotowaniu i organizacji imprezy.

Przedstawiciele Zarządu LKS JAR Kielnarowa wraz z Prezesem WZ LZS w Rzeszowie Józefem Krzywonos na Stadionie Narodowym. Od lewej: Ryszard Rząsa, Józef Krzywonos, Jan Szeliga, Renata Rochecka, Dariusz Bronhard.

OGŁOSZENIA

Szukam pracy jako opiekunka do dziecka lub osoby starszej na terenie Tyczyna lub okolic.

Tel. **570-044-947**

Nauczycielka języka polskiego, logopeda podejmie się opieki nad dzieckiem lub osobą chorą.

Tel. **691-735-113**

Korepetycje z języka włoskiego.

Tel. **696-500-928**

Sprzedam mieszkanie w bloku w Tyczynie.

Tel. **604-969-509, 698-752-985**

ZIMOWISKO W ZAKOPANEM!!!

Stowarzyszenie Młodzieżowe Centrum Współpracy organizuje **w trakcie ferii 10-dniowe zimowisko w Zakopanem**, w ośrodku „Pod Modrzewiami”.

Wiek uczestników: 9-16 lat (roczniki: 2000-2007).
Termin zimowiska: 16-25 lutego 2016 r.
Wyjazd z Tyczyna.

Cena zimowiska:

500 zł - dla dzieci i młodzieży, których przynajmniej jeden z rodziców jest ubezpieczony w KRUS (Fundusz Składowy Ubezpieczeń Społecznych Rolników współfinansuje wyjazd)

1200 zł - Cena dla wszystkich.

W cenie: przejazd, ubezpieczenie, zakwaterowanie, wyżywienie, program kulturalno-oświatowy, nauka jazdy na nartach i snowboardzie, lodowisko, program profilaktyki zdrowia, opieka profesjonalnej kadry pedagogicznej i wiele atrakcji.

Liczba miejsc ograniczona!

Decyduje kolejność zgłoszenia!

Szczegółowych informacji udziela **Tomasz Chlebek**, tel. 607-965-558, email: mcw.tyczyn@yahoo.pl lub tomaszchlebek@gmail.com oraz na stronie: www.mcw.tyczyn.pl.

Telefoniczna Informacja
Gospodarcza 194-34
Medyczna 194-39

*szukasz informacji...
zadzwoń do "r-BIT-u"*

608-439-955

Pod tym numerem można **całodobowo przez 7 dni w tygodniu zgłaszać przypadki awarii sieci wodociągowo-kanalizacyjnej** obsługiwanej przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej „Eko-Strug” w Tyczynie. W godzinach pracy Spółki awarie można również zgłaszać pod numerami telefonów:
(17) 22-19-312, (17) 22-19-360

MAX ELEKTRO

- Pralki
- Kuchenki
- Chłodziarki
- Zamrażarki
- Telewizory

Zaprasza sklep „Mewa”

Tyczyn, ul. Grunwaldzka 39A

Tel. (17) 22-91-444

lub 881-540-700

WYPRZEDAŻ

Rowery, skutery, kosiarki, traktorki, glebogryzarki

Zaprasza sklep „Mewa”

Tyczyn, ul. Grunwaldzka 39A

Tel. (17) 22-91-444 lub 881-540-700

OGŁOSZENIA/REKLAMY

Osoby zainteresowane zamieszczeniem ogłoszenia lub reklamy w „**Głosie Tyczyna**” mogą to zrobić w **Urzędzie Miejskim w Tyczynie, pok. 24**, tel. (17) 22-19-318, wew. 24 oraz w siedzibie redakcji.

CENNIK OGŁOSZEŃ:

- Za ogłoszenia drobne – 1 zł od słowa,
- Za ogłoszenia ramkowe o pow. 6,5 x 9 cm – 25 zł,
- Za ogłoszenia ramkowe o pow. 13 x 9 cm – 50 zł.
- W treści ogłoszenia adres oraz nr telefonu traktowane są jako jedno słowo.
- Ogłoszenia dotyczące nieruchomości położonych na terenie Gminy Tyczyn typu: „sprzedam/kupię działkę, wynajmę dom”, „zamienię mieszkanie” oraz „życzenia” od osób prywatnych są płatne.
- Ogłoszenia dotyczące w treści: „szukam/dam pracę”, „nekrologi” są bezpłatne.

GŁOS TYCZYNA

- miesięcznik. Redaguje Kolegium w składzie: **Alicja Kustra** - redaktor naczelna, **Zofia Matys**, **Ewa Kocur**, **Elżbieta Domino**, **Agnieszka Rożek-Janda**. Stali współpracownicy: **Dorota Michalak**, **Monika Dziadura**, **Anna Pondo**, **Rafał Kaplita**, **Alicja Kochanowicz-Grabuś**, **Ewelina Kloc**, **Beata Byczyńska-Gruca**.

Wydawca: Urząd Miejski w Tyczynie przy współudziale Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury, Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej. **Adres Wydawcy:** Urząd Miejski, 36-020 Tyczyn, ul. Rynek 18, tel. (17) 22-19-310, e-mail: glostyczyna@tyczyn.pl; www.tyczyn.pl; **Adres redakcji:** MiGBP w Tyczynie, ul. Mickiewicza 1, 36-020 Tyczyn, tel. (17) 22-19-410. **Skład i łamanie:** MiGBP w Tyczynie. **Druk:** Drukarnia „Kolor”, Tyczyn, ul. Kościuszki 4a, tel. (17) 22-99-345. **Redakcja** zastrzega sobie prawo skracania i adiustacji publikowanych tekstów oraz korespondencji, a także opatrywania ich własnymi tytułami. Wydawca nie zwraca niezamówionych materiałów i nie odpowiada za treść ogłoszeń. Poglądy wyrażane w artykułach są poglądami ich Autorów, a nie Wydawcy.

ISSN 1231-4609

Marta Jakubiec – „Stary Rok, Nowy Rok”

Pośród bezkresu przestworzy, poza zasięgiem ludzkiego oka, w królewskiej sali koronacyjnej dobiegała końcowi niezwykła uroczystość. Oto Stary Rok zdawał panowanie Nowemu. Jednakże Nowy Rok jakoś opieszale szykował się do tronu, którego miejsce znajdowało się gdzieś tam - na planecie Ziemia. To poprawiał szaty, to obgryzał nerwowo paznokcie, to znów ciężko wzdychał. Stary Ojciec poklepał syna po ramieniu:

- No, mój drogi, najwyższa pora wyruszyć w drogę.

Syn zrobił dwa kroki do przodu, po czym usiadł i oświadczył:

- Nie pójdę, ojczy. Nie mam wystarczająco sił, by zejść do ludzkości.

- O czym też dziecko mówisz? - zdziwił się Stary Rok. - Ja też miałem wiele wątpliwości, a jednak nie zahałem się objąć rządów. Obiecuj mi, proszę, że będziesz dobrym władcą, a wszystko dobrze się ułoży.

- Obiecuję, tato, ale... - z niepewną miną zaczął Nowy.

- Co ale? Co cię dręczy? - dopytywał rodzic.

Nowy Rok spuścił głowę i zaczął opowiadać...

Miałem straszny sen. Śniło mi się, że przyszedłem na ziemię pełen nadziei i zapału, chcąc wszystkim służyć i rozdawać z królewskiego skarbca, ale nikt mnie o nic nie prosił. Nikt też nie życzył mi pomyślności ani udanego startu, oprócz jednej starszej kobiety mieszkającej na obrzeżach wioski. To na jej prośby zdecydowałem się nie myśleć źle o ludzkości. Rodziłem obfite plony zbóż i ogrodów. Przynosiłem pogodę dla zakochanych, grosik pod główkę niemowlętom, radość dla starszych - chociaż nikt mi za to nie dziękował - poza jednym wyjątkiem - wspomnianej staruszki. Wreszcie, pomyślałem, zapewne wiele rzeczy nie rozumiem, ludzkie życie to wieczne troski i problemy. Dlatego zdecydowałem, że przybiorę postać Anioła i będę chodził po domach, zabierając wszystko, co ich gryzie. Może dopiero wtedy, kiedy usunę wszelkie problemy, wówczas ludzie pełni szczęścia dostrzegą moje starania i pochwalą za wspaniałomyślność. Jak bardzo się łudziłem! Beztroscy ludzie szczęśliwość dnia zawdzięczali własnym staraniom. Mimo to nie mogłem przestać dobrze czynić, ponieważ obiecywałem sobie, że będę dobrym władcą. Pewnego jednak dnia straciłem resztki wiary w siłę pracy dla dobra ludzi. Zestarzałem się na tyle, że prawie przypominałem ciebie, ojczy, zgiętego wpół z laską, kroczącego po drogach i drózkach. Wzrok mój niedołężny wypatrzył zza zakrętu leśnej ścieżki renifery św. Mikołaja powracającego do swej siedziby za Kołem Polarnym. Zdziwiło mnie, że w św. Mikołaju nie było radości. Zresztą, z czego miał się cieszyć, gdy nie rozdał ani jednego prezentu.

- Cóż to? - zapytałem go. „Czyżby się ludzie obrazili?” „Trochę tak” - odpowiedział Mikołaj smutno. „Nikt już nie chce drobnych prezentów. Każdy chce duże i cenne”. Jakże to przykre - pomyślałem. Wtem z lasu na drogę wyszedł zmarznięty skrzat.

- A ty co tu robisz? - spytałem krasnala. - Chyba zapomniałeś że to Boże Narodzenie.

- Nie, wręcz przeciwnie - zapewnił gorąco karzelek. - Specjalnie czekałem tych dni, licząc na talerz cieplej zupy, ale na próżno pukalem do drzwi, na próżno zaglądałem w okna - nikt mnie nie zauważył lub nie chciał zauważyć.

- Tak więc widzisz, ojczy - tu Nowy Rok zrobił przerwę w opowiadaniu snu - wszystkie te doświadczenia utwierdziły mnie w przekonaniu, że nie warto się trudzić dla ludzi, skoro na to nie czekają. Postanowiłem więc czym prędzej uciec z tej ciemnej planety i zapomnieć o niewdzięcznej ludzkości, zabierając za sobą pozostałe kartki z kalendarza. Ale nagle przypominałem sobie ową kobietę na obrzeżach wioski i zdecydowałem się ją odwiedzić. Jakże ucieszyła się na mój widok i dziękowała mi z całego serca za wszelką dobroć i miłość. Tylko dla niej wytrzymałem do końca swojego panowania.

- Widzisz - odrzekł Stary Rok - choćby nikt ci nie dziękował, ty staraj się nikogo nie zawieść. I nie bój się. Spójrz, ilu ludzi na ciebie czeka. A to już nie sen.

Kochane Dzieci, z okazji świąt Bożego Narodzenia życzę Wam, abyście umiały cieszyć się z małych, drobnych prezentów, a piękne, mądre bajki czytane przez Was samych lub Waszych Bliskich pomagały Wam zasnąć każdego wieczoru.

Z serdecznymi pozdrowieniami **Marta Jakubiec**

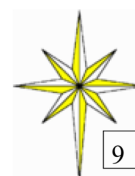
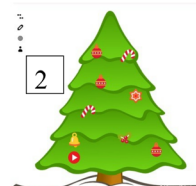
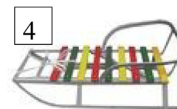
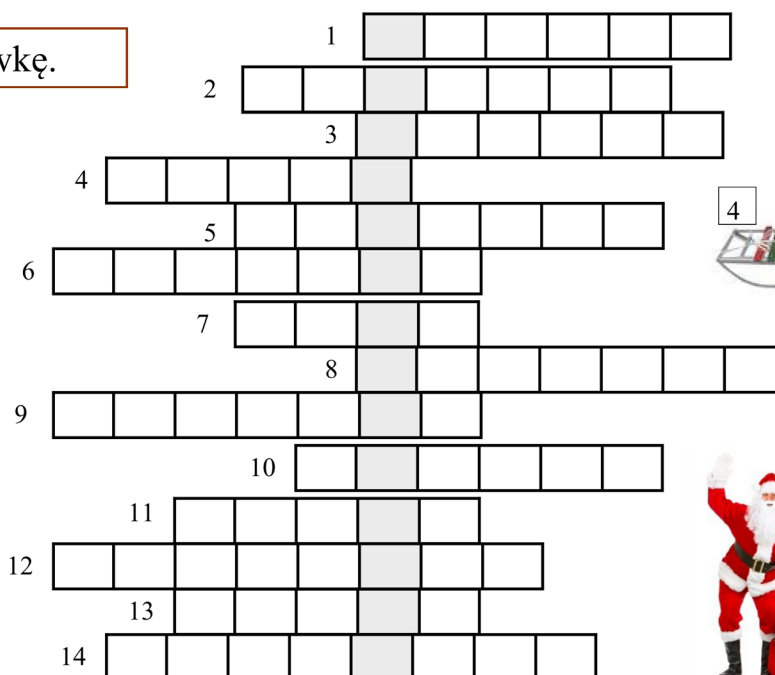

Pokoloruj obrazek.

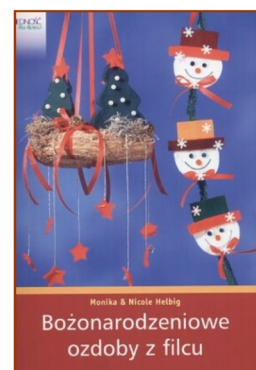
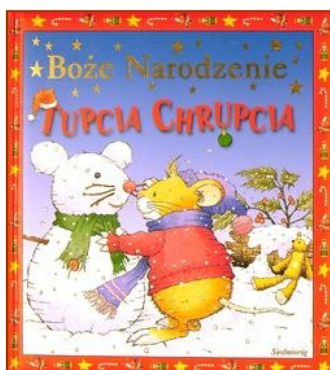
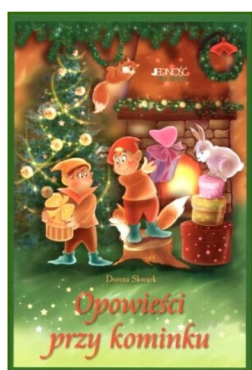

Rozwiąż krzyżówkę.

3. Miejsce gdzie leżał Pan Jezus po urodzeniu.
7. Ryba na wigilijną kolację.
8. Łamiemy się nim podczas wieczery wigilijnej.
10. Wystawiana w Kościele.
11. Przybrany ojciec Jezusa
12. Znajdujemy je pod choinką.
13. Matka Pana Jezusa.
14. Msza, która odbywa się o północy w święta Bożego Narodzenia.

Naszem **Małym Czytelnikom** polecamy książki do czytania i nie tylko.

*Poznajecie nas?
Uczestnicy ŚDS w Tyczynie w obiektywie Roberta Podwyszyńskiego*

Dzień Patrona w Szkole Podstawowej w Tyczynie

Gości wita dyrektor SP w Tyczynie
Zofia Miedlar-Mruk

Program artystyczny, poświęcony Stanisławowi Staszcowi
w wykonaniu uczniów SP w Tyczynie

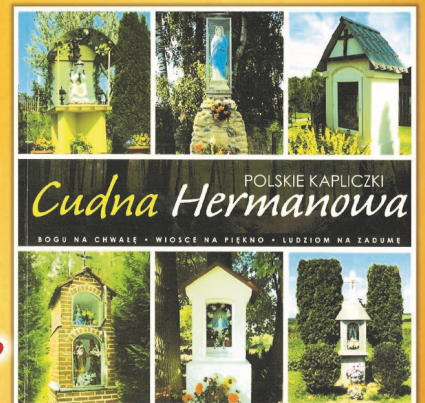
Fot. W. Zawadzki, J. Legięć

Hermanowa, 6 grudnia 2015 r.,

Wspólne zdjęcie osób, które przyczyniły się do wydania
publikacji o Hermanowskich kapliczkach

**promocja
albumu
pt. „Polskie
kapliczki.
Cudna
Hermanowa”**

Kryszyna Kotowicz – inicjatorka powstania albumu
– odbiera upominek z rąk piosła Kazimierza Gofojucha

Hermanowa podczas występu

Fot. S. Wojtowicz